

2021-06-22

B E S L U T S P R O M E M O R I A

FI dnr 20-14833

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Ändrade föreskrifter om kapitaltäckning och ersättningssystem för värdepappersbolag

Sammanfattning

Finansinspektionen gör ändringar i föreskrifter om värdepappersbolags kapitaltäckning och ersättningssystem. Därmed genomförs de delar av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2034 av den 27 november 2019 om tillsyn av värdepappersföretag och om ändring av direktiven 2002/87/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU och 2014/65/EU som myndigheten har fått bemyndigande att genomföra i föreskrifter. Vissa ändringar görs också för att komplettera Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2033 av den 27 november 2019 om tillsynskrav för värdepappersföretag och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 575/2013, (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 806/2014, som är direkt tillämplig i Sverige. Det nya regelverket innebär också vissa förändringar för fondbolag och AIF-förvaltare.

Finansinspektionen inför också nya föreskrifter om skyldighet för företag som driver värdepappersrörelse genom filial i Sverige och som hör hemma utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) att rapportera vissa uppgifter till myndigheten.

Medan de flesta värdepappersbolagen ska börja tillämpa det nya EU-regelverket om kapitaltäckning kommer det nu gällande regelverket att även fortsättningsvis gälla för kreditinstitut och ett litet antal värdepappersbolag. Finansinspektionen gör därför även följdändringar i en rad andra föreskrifter som kompletterar eller ansluter till det nu gällande regelverket.

Föreskrifterna kompletterar lagändringarna som följer av regeringens proposition Nya kapitaltäckningsregler för värdepappersbolag (prop. 2020/21:173).

De nya föreskrifterna, samt de ändrade föreskrifterna, träder i huvudsak i kraft den 7 juli 2021. Vissa ändringar i Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersfonder träder emellertid i kraft den 29 juni 2021.

Innehåll

1. Utgångspunkter	3
1.1 Målet med regleringen	3
1.2 Nuvarande och kommande regelverk	5
1.3 Regleringsalternativ	13
1.4 Rättsliga förutsättningar	13
1.5 Ärendets beredning	15
2 Motivering och överväganden.....	15
2.1 Utgångspunkter för genomförandet	15
2.2 Tillämpningsområde och definitioner	16
2.3 Tillsynsföreskrifterna	17
2.4 Värdepappersföreskrifterna	27
2.5 Rapporteringskrav för tredjelandsföretag med filial i Sverige	47
2.6 Övriga nationella val	49
2.7 Fondbolags egna medel och kapitalkrav utifrån fasta omkostnader	51
2.8 Övriga följdändringar	52
2.9 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	59
3 Förslagets konsekvenser.....	60
3.1 Tillsynsföreskrifterna	64
3.2 Värdepappersföreskrifterna	66
3.3 Rapporteringskrav för tredjelandsföretag med filial i Sverige	70
3.4 Övriga nationella val – offentliggörande	70
3.5 Fondbolags egna medel och kapitalkrav utifrån fasta omkostnader	71
3.6 Fondbolag och AIF-förvaltare som ingår i en konsoliderad situation	73

1. Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

Hitintills har vissa värdepappersbolag omfattats av samma regelverk om kapitaltäckning som kreditinstitut, det vill säga tillsynsförordningen¹ och svenska författningar som genomför kapitaltäckningsdirektivet². Övriga värdepappersbolag har varit undantagna från hela eller stora delar av detta regelverk.

Detta kapitaltäckningsregelverk är i stora delar utformat för att hantera risker som kreditinstitut är exponerade för och utgör. Eftersom dessa risker delvis skiljer sig från dem som värdepappersföretag³ är exponerade för och utgör har Europeiska kommissionen (kommissionen), i samråd med relevanta europeiska tillsynsmyndigheter, gjort en översyn av regelverket i förhållande till värdepappersföretagen och de särskilda risker som dessa är förknippade med. Slutsatsen är att regelverket om kapitaltäckning behöver anpassas till värdepappersföretagens egenart och göras mer proportionerligt i förhållande till deras storlek, tjänster och grad av komplexitet.

Mot denna bakgrund har ett nytt regelverk om kapitaltäckning för värdepappersföretag tagits fram. I december 2017 publicerade kommissionen förslag till en ny förordning och ett nytt direktiv om tillsynskrav för värdepappersföretag, inklusive ändringar av bland annat tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet. I november 2019 antog Europaparlamentet och Europeiska unionens råd värdepappersbolagsförordningen⁴ och värdepappersbolagsdirektivet⁵.

Värdepappersbolagsdirektivet genomförs till stora delar i svensk rätt genom lag. Som framgår av regeringens proposition Nya kapitaltäckningsregler för värdepappersbolag, prop. 2020/21:173, (propositionen) ska dock vissa bestämmelser i direktivet genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag, och Finansinspektionen har fått bemyndigande att göra detta. De ändringar som

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag.

³ I EU-rättsakterna används termen värdepappersföretag, medan termen värdepappersbolag används i svensk rätt för ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd att driva värdepappersrörelse. I denna promemoria används därför respektive term beroende på sammanhanget.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2033 av den 27 november 2019 om tillsynskrav för värdepappersföretag och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 575/2013, (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 806/2014.

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2034 av den 27 november 2019 om tillsyn av värdepappersföretag och om ändring av direktiven 2002/87/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU och 2014/65/EU.

behandlas i denna beslutspromemoria utgår från de beslutade författningsändringarna och innehållet i propositionen.

Med anledning av värdepappersbolagsförordningen och värdepappersbolagsdirektivet görs ändringar i följande föreskrifter:

- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder (fondföreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar (tillsynsföreskrifterna), och
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:2) om värdepappersrörelse (värdepappersföreskrifterna).

Finansinspektionen inför även nya föreskrifter om skyldighet för företag som driver värdepappersrörelse genom filial i Sverige och hör hemma utanför EES att rapportera vissa uppgifter till Finansinspektionen samt upphäver Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2018:9) om rapportering av uppgifter om kapitalbaskrav för vissa värdepappersbolag.

Syftet med föreskriftsändringarna är att genomföra de bestämmelser i värdepappersbolagsdirektivet som myndigheten har fått bemyndigande att meddela föreskrifter om, och att komplettera värdepappersbolagsförordningen med bestämmelser i frågor där medlemsstater eller behöriga myndigheter har en valmöjlighet. Av ändringarna i lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag (tillsynslagen) framgår att Finansinspektionen är behörig myndighet i Sverige enligt värdepappersbolagsförordningen.⁶

Finansinspektionens föreskriftsarbete har löpt parallellt med lagstiftningsarbetet för att möjliggöra att de nya föreskrifterna och föreskriftsändringarna som genomför värdepappersbolagsdirektivet kan träda i kraft i nära anslutning till lagändringarna. Dessa träder i kraft den 26 juni 2021.⁷

Genomförandet av de nya kapitaltäckningsreglerna innebär också att följdändringar måste genomföras i andra föreskrifter än de som anges ovan. Anledningen är huvudsakligen att de bestämmelser som genomför och kompletterar kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen inte längre ska tillämpas på värdepappersbolag, utom i vissa undantagsfall. Följdändringar görs i följande föreskrifter:

⁶ Se 1 kap. 4 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag i lydelsen enligt SFS 2021:481.

⁷ Enligt artikel 66 i värdepappersbolagsförordningen ska förordningen, med ett fåtal undantag, tillämpas från och med den 26 juni 2021. Samma gäller enligt artikel 67 i värdepappersbolagsdirektivet de bestämmelser som genomför direktivet.

- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:04) om rapportering av ränterisk i övrig verksamhet (föreskrifterna om ränteriskrapporten),
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:17) om verksamhet på marknadsplatser (marknadsplatsföreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:25) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (årsredovisningsföreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2009:3) om ägar- och ledningsprövning (ägarprövningsföreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2010:7) om hantering och offentliggörande av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag (hanteringsföreskrifterna om likviditet),
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2011:1) om ersättningssystem i kreditinstitut och värdepappersbolag (ersättningsföreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:14) om rapportering av ägares kvalificerade innehav och ägarintressen (ägarrapporteringsföreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:10) om förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-föreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:1) om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut (SRK-föreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:4) om hantering av operativa risker (föreskrifterna om hantering av operativa risker),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:5) om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem (föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem),
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:13) om rapportering av internt bedömt kapitalbehov (föreskrifter om IKU-rapporten), och
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:14) om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter (standardrapportföreskrifterna).

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

1.2.1 Tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet

Kapitaltäckningsdirektivet har i huvudsak genomförts i svensk rätt genom tillsynslagen, lagen (2014:966) om kapitalbuffertar (buffertlagen), lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Vissa delar av direktivet har dock genomförts genom Finansinspektionens föreskrifter, främst i ersättningsföreskrifterna, SRK-föreskrifterna, tillsynsföreskrifterna och värdepappersföreskrifterna. Till viss del är dessa föreskrifter tillämpliga på värdepappersbolag. Hänvisningar till tillsynsförordningen, kapitaltäckningsdirektivet, och svenska lagar och

förordningar i avsnitt 1.2 gäller rättsakternas lydelse före den 26 juni 2021 om inget annat anges.

1.2.1.1 Tillämpningsområde och definitioner

Tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet ska i dagsläget tillämpas på kreditinstitut och värdepappersföretag. Vad som avses med värdepappersföretag framgår av en definition i artikel 4.1.2 i tillsynsförordningen. Den definitionen skiljer sig emellertid från definitionen av värdepappersbolag i lagen om värdepappersmarknaden, genom ett undantag i artikel 4.1.2 c i tillsynsförordningen. För svensk del innebär undantaget att företag som har tillstånd enligt 2 kap. 1 § 1, 2, 4 eller 5 lagen om värdepappersmarknaden, inte har tillstånd enligt 2 kap. 2 § 1 samma lag och inte får inneha kontanter eller värdepapper som tillhör företagets kunder, inte omfattas av definitionen av värdepappersföretag i tillsynsförordningen.

Värdepappersbolagsförordningen och värdepappersbolagsdirektivet ska däremot som huvudregel tillämpas på samtliga värdepappersbolag, såsom dessa definieras i lagen om värdepappersmarknaden. Från denna huvudregel görs dock undantag för vissa värdepappersbolag som även fortsättningsvis ska tillämpa tillsynsförordningen och de bestämmelser som genomför avdelningarna VII⁸ och VIII⁹ i kapitaltäckningsdirektivet. Det rör sig om bolag som har tillstånd enligt 2 kap. 1 § 3 eller 6 lagen om värdepappersmarknaden, som har konsoliderade tillgångar över ett visst tröskelvärde på individuell nivå eller gruppnivå och som uppfyller vissa ytterligare kriterier eller för vilka Finansinspektionen har fattat beslut att tillsynsförordningen ska gälla.¹⁰ Även om sådana bolag alltså i huvudsak inte ska tillämpa värdepappersbolagsförordningen ska de dock uppfylla rapporteringskraven enligt artikel 55 och tillämpa artikel 59 i samma förordning.¹¹ Ett värdepappersföretag som står under gruppbaserad tillsyn enligt tillsynsförordningen kan även ansöka om att få tillämpa den förordningen och de bestämmelser som genomför avdelningarna VII och VIII i kapitaltäckningsdirektivet, i stället för att tillämpa värdepappersbolagsförordningen och de bestämmelser som genomför värdepappersbolagsdirektivet.¹²

Vidare ska, enligt lagändringarna som följer av propositionen, bolag med tillstånd enligt 2 kap. 2 § 8 lagen om värdepappersmarknaden tillämpa tillsynsförordningen i stället för värdepappersbolagsförordningen samt vissa

⁸ Artiklarna 49–142 i kapitaltäckningsdirektivet.

⁹ Artiklarna 143 och 144 i kapitaltäckningsdirektivet.

¹⁰ Se artikel 1.2 i värdepappersbolagsförordningen respektive artikel 5 i värdepappersbolagsdirektivet. Artikel 5 genomförs i nya 1 kap. 3 a § lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Dessa bolag tillhör kategori 1.

¹¹ Se artikel 1.4 i värdepappersbolagsförordningen.

¹² Se artikel 1.5 i värdepappersbolagsförordningen.

bestämmelser i lagen om bank- och finansieringsrörelse i stället för motsvarande bestämmelser i lagen om värdepappersmarknaden.¹³

Vidare ändras tillsynsförordningens definition av *kreditinstitut* så att den under vissa förutsättningar även omfattar värdepappersföretag som har tillstånd att driva någon av de verksamheter som avses i avsnitt A punkterna 3 och 6 i bilaga I i Mifid 2¹⁴ och har konsoliderade tillgångar över 30 miljarder euro. Dessa företag ska söka tillstånd i enlighet med nya artikel 8 a i kapitaltäckningsdirektivet och tillämpa tillsynsförordningen samt de bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet.¹⁵

1.2.1.2 Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2011:1) om ersättningssystem i kreditinstitut och värdepappersbolag

Artiklarna 92–95 i kapitaltäckningsdirektivet behandlar institutens ersättning till anställda. Där finns bestämmelser om krav på ersättningspolicy, rörlig ersättning, ersättning från företag som får exceptionellt statligt stöd och inrättande av ersättningskommitté. Dessa bestämmelser genomfördes i första hand genom ersättningsföreskrifterna som i dag är tillämpliga på såväl kreditinstitut som värdepappersbolag.

I artiklarna 30–33 i värdepappersbolagsdirektivet finns bestämmelser som till stor del motsvarar dem i kapitaltäckningsdirektivet. Artiklarna i värdepappersbolagsdirektivet ska enligt propositionen genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.¹⁶ För värdepappersbolag som inte ska fortsätta att tillämpa tillsynsförordningen inför Finansinspektionen nya bestämmelser i värdepappersföreskrifterna som ska gälla i stället för ersättningsföreskrifterna (se avsnitt 2.4.3).

1.2.1.3 Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar

Tillsynsföreskrifterna kompletterar tillsynsförordningen och genomför vissa nationella val i den förordningen. I föreskrifterna finns bestämmelser om konsolidering, kapitalbas och kapitalbaskrav, kreditrisker, stora exponeringar, likviditet, rapportering, offentliggörande av information, kapitalbuffertar och dokumentation av företagets interna kapital- och likviditetsutvärderingsprocess. I och med de ändringar i tillsynsföreskrifterna som beslutades med anledning av bankpaketet har det även tillkommit bestämmelser om innehållet i

¹³ Se nya 8 kap. 1 c § lagen om värdepappersmarknaden.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU.

¹⁵ Se artikel 62.3 i värdepappersbolagsförordningen och artikel 62.6 i värdepappersbolagsdirektivet. Av propositionen framgår att sådana företag kommer att behandlas i ett annat sammanhang (se s. 121).

¹⁶ Se prop. 2020/21:173, avsnitt 10.1.

ansökningar för finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag.¹⁷

Eftersom de flesta värdepappersbolag inte längre ska tillämpa tillsynsförordningen kommer en betydande del av de bestämmelser som i dag finns i tillsynsföreskrifterna inte längre att vara tillämpliga på dessa värdepappersbolag.

1.2.1.4 Finansinspektionens föreskrifter (2017:2) om värdepappersrörelse
Kapitaltäckningsdirektivet innehåller bland annat bestämmelser om bolagsstyrning och riskhantering. En del av dessa bestämmelser har, för värdepappersbolagens del, genomförts genom 3 kap. värdepappersföreskrifterna. För banker och kreditmarknadsföretag finns motsvarande bestämmelser i SRK-föreskrifterna.

I artiklarna 26, 28 och 29 i värdepappersbolagsdirektivet finns bestämmelser om intern styrning och riskhantering som ska genomföras i svensk rätt och framöver tillämpas av de flesta värdepappersbolag i stället för de bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet.¹⁸ Detta innebär att justeringar behöver göras i värdepappersföreskrifterna.

1.2.1.5 Riskhantering och riskrapportering

Finansinspektionen har meddelat ett antal föreskrifter som rör hanteringen av och rapporteringen om vissa specifika risker och som ska tillämpas på såväl kreditinstitut som värdepappersbolag. De är hanteringsföreskrifterna om likviditet, föreskrifterna om operativa risker, föreskrifterna om informations säkerhet, it-verksamhet och insättningssystem, och föreskrifterna om ränteriskrapporten. Föreskrifterna genomför riktlinjer och rekommendationer från bland annat Baselkommittén för banktillsyn, Europeiska bankmyndigheten (EBA) och dess föregångare Europeiska banktillsynskommittén (CEBS). Hanteringsföreskrifterna om likviditet genomför dessutom ändringar i föregångare till kapitaltäckningsdirektivet.¹⁹ I 4 kap. föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem finns bestämmelser som genomför insättningsgarantidirektivet²⁰ i svensk rätt och som endast gäller för företag

¹⁷ Föreskrifter (2020:32) om ändring i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

¹⁸ Jfr avsnitt 9 i prop. 2020/21:173.

¹⁹ Se bland annat beslutspromemoriorna Nya föreskrifter om hantering av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag (FI dnr 8-6765) s. 3, Nya regler om hantering av operativa risker samt informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem i kreditinstitut och värdepappersbolag (FI dnr 11-11528 och 124067) s. 4 f. och Föreskrifter om tillsynskrav, kapitalbuffertar och bolagsstyrning (FI dnr 11-13269) s. 18 f. och 98 ff.

²⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/14/EG av den 11 mars 2009 om ändring av direktiv 94/19/EG om system för garanti av insättningar, vad gäller täckningsnivån och utbetalningsfristen.

som tar emot eller avser att ta emot insättningar som omfattas av insättningsgaranti enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.²¹

Bestämmelserna i 8 kap. 4 § lagen om värdepappersmarknaden ändras för att reflektera att de risker som ska täckas av ett värdepappersbolags kapital enligt värdepappersbolagsförordningen är andra än de som ska täckas enligt tillsynsförordningen. Operativa risker ska inte längre särskilt beaktas enligt bestämmelsens nya lydelse.²² Ränterisker ingår vidare inte bland de risker som ska beaktas enligt värdepappersbolagsförordningen. De flesta värdepappersföretag ska framöver tillämpa de likviditetskrav som framgår av artiklarna 43–45 i värdepappersbolagsförordningen för att hantera sina likviditetsrisker och rapportera om dessa enligt artikel 54 i samma förordning. Behöriga myndigheter ska ha möjlighet att införa särskilda likviditetskrav enligt artikel 42 i värdepappersbolagsdirektivet. Denna bestämmelse genomförs i nya 2 a kap. 4 § tillsynslagen. I artikel 29 i värdepappersbolagsdirektivet finns vidare bestämmelser om hantering av bland annat likviditetsrisker. Likviditetsrisker ska även beaktas i frågan om ersättning till värdepappersföretagens personal enligt samma direktiv (se artiklarna 32.1 h och 33.1). Dessa bestämmelser ska enligt propositionen genomföras i föreskrifter på lägre nivå än lag (se avsnitt 2.3.2.1 och 2.4.3).²³

Mot denna bakgrund justeras tillämpligheten av dessa föreskrifter i fråga om värdepappersbolag

1.2.1.6 Offentliggörande

I artiklarna 431–455 i tillsynsförordningen finns bestämmelser om offentliggörande. I 8 kap. tillsynsföreskrifterna finns bestämmelser som kompletterar dessa artiklar. Vidare genomför 8 kap. 3 § tillsynsföreskrifterna, tillsammans med 6 kap. 2 § tillsynslagen, kravet i artikel 106.2 i kapitaltäckningsdirektivet på att moderföretag ska offentliggöra viss information om företagsgruppen. I kapitaltäckningsdirektivet finns det även bestämmelser om att bolag årligen, för varje medlemsstat och tredje land som det är etablerat i, ska offentliggöra vissa uppgifter (artikel 89). Denna bestämmelse genomfördes i 5 kap. 25 § och 7 kap. 4 § årsredovisningsföreskrifterna.²⁴

I värdepappersbolagsförordningen finns bestämmelser om offentliggörande i artiklarna 46–53. Dessa bestämmelser ska framöver tillämpas på de flesta värdepappersföretag i stället för de nämnda artiklarna i tillsynsförordningen. Detta innebär även att de kompletterande bestämmelserna i tillsynsföreskrifterna inte längre ska tillämpas på sådana värdepappersbolag. Vidare motsvarar

²¹ Se beslutspromemorian Nya regler om hantering av operativa risker samt informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningsystem i kreditinstitut och värdepappersbolag (FI dnr 11-11528 och 124067), s. 48 och 48 ff.

²² Se prop. 2020/21:173, avsnitt 9.2 och s. 251 f.

²³ Se prop. 2020/21:173, avsnitt 10.4 och 10.5.

²⁴ Se beslutspromemorian Föreskrifter om tillsynskrav, kapitalbuffertar och bolagsstyrning (FI dnr 11-13269), s. 36 ff.

artikel 44 c i värdepappersbolagsdirektivet bestämmelsen i artikel 106.2 i kapitaltäckningsdirektivet och ska efter genomförande tillämpas på de flesta värdepappersbolag.²⁵ I värdepappersbolagsdirektivet finns även bestämmelser om rapportering i artikel 27 som motsvarar artikel 89 i kapitaltäckningsdirektivet. Inga åtgärder krävs för att genomföra denna bestämmelse.²⁶

1.2.1.7 Rapportering

I tillsynsförordningen finns bestämmelser om rapporteringskrav som i dag tillämpas direkt på kreditinstitut och de värdepappersföretag som omfattas av förordningen (artiklarna 99–101, 394, 415–427 och 430). Dessa kompletteras av delegerade akter. I kapitaltäckningsdirektivet finns det även bestämmelser om befogenhet för en behörig myndighet att kräva ytterligare rapportering (artikel 104.1 j)²⁷ som är tillämpliga på de flesta värdepappersföretag.

Värdepappersbolag ska enligt föreskrifterna om IKU-rapporten komma in med uppgifter om sitt internt bedömda kapitalbehov enligt 8 kap. 4 § lagen om värdepappersmarknaden. Uppgifterna som ska lämnas in till Finansinspektionen avser bedömning av kapitalbehovet enligt tillsynsförordningen.²⁸

Enligt 1 § 4 standardrapportföreskrifterna gäller föreskrifterna för koncerner i vilka moderbolaget är ett värdepappersbolag vars värdepapper på balansdagen inte är noterade på en reglerad marknad. Denna bestämmelse säkerställer att de institut som inte är skyldiga att rapportera finansiell information på koncernnivå enligt artikel 99.2 i tillsynsförordningen rapporterar motsvarande uppgifter enligt standardrapportföreskrifterna.²⁹

Finansinspektionens föreskrifter om rapportering av uppgifter om kapitalbas-krav för vissa värdepappersbolag infördes för att hantera det glapp som uppstod i rapporteringen från värdepappersbolag i samband med en ändring av tillsynslagen 2018, som innebar att inte alla värdepappersbolag längre skulle tillämpa tillsynsförordningen. Föreskrifterna säkerställer att även de värde-

²⁵ De flesta värdepappersbolag ska fortsättningsvis inte tillämpa de bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet. Som framgår av avsnitt 2.2.3 föreslår Finansinspektionen att artikel 44 c i värdepappersbolagsdirektivet ska genomföras genom samma bestämmelse som genomför artikel 106.2 i kapitaltäckningsdirektivet, utan justeringar. Det vill säga 8 kap. 3 § tillsynsföreskrifterna.

²⁶ Se prop. 2020/21:173, s. 152 f.

²⁷ Befogenheten har genomförts i 25 kap. 1 § lagen om värdepappersmarknaden. Se prop. 2013/14:228 s 220 ff.

²⁸ Se beslutspromemorian Föreskrifter om tillsynskrav, kapitalbuffertar och bolagsstyrning (FI dnr 11-13269), s. 106 f.

²⁹ Se beslutspromemoria Föreskrifter om tillsynskrav, kapitalbuffertar och bolagsstyrning (FI dnr 11-13269), s. 86 ff.

pappersbolag som inte omfattas av tillsynsförordningens rapporterings-skyldighet ska rapportera vissa uppgifter till Finansinspektionen som visar att de uppfyller de kapitalkrav som gäller.³⁰

I artiklarna 54 och 55 i värdepappersbolagsförordningen anges rapporteringskrav som kommer att vara tillämpliga på nästan alla värdepappersföretag. Enligt artikel 39.3 i värdepappersbolagsdirektivet ska den behöriga myndigheten ha befogenhet att under vissa omständigheter kräva mer frekvent rapportering (jfr artikel 104 i kapitaltäckningsdirektivet). I värdepappersbolagsförordningen saknas krav på finansiell rapportering på koncernnivå motsvarande det i tillsynsförordningen.

Mot denna bakgrund görs ändringar i nämnda rapporteringsföreskrifter.

1.2.1.8 Kontroll av regelefterlevnad

Av artikel 4.5 andra meningen och 4.6 i kapitaltäckningsdirektivet framgår att, för att en behörig myndighet ska kunna kontrollera institutens efterlevnad av de bestämmelser som genomför direktivet samt av tillsynsförordningen, ska värdepappersföretag ha interna kontrollrutiner, administrativa förfaranden och redovisningsförfaranden, samt dokumentera system och processer.

När kapitaltäckningsdirektivet genomfördes i svensk rätt uttalades det i förarbetena att dessa bestämmelser borde genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.³¹ Det framgår också att sådana föreskrifter kunde meddelas inom ramen för de befintliga bemyndigandena att föreskriva om vilka åtgärder som institut ska vidta för att uppfylla kraven på riskhantering i 8 kap. 4 § lagen om värdepappersmarknaden och 6 kap. 2 § lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Som en del av genomförandet av de nämnda bestämmelserna i kapitaltäckningsdirektivet infördes ett krav i 7 kap. 3 § tillsynsföreskrifterna, som innebär att företag ska dokumentera de uppgifter som är underlag för rapporteringen till Finansinspektionen på ett sätt som möjliggör kontroll vid varje tidpunkt.³²

I artikel 4.5 andra meningen och 4.6 i värdepappersbolagsdirektivet finns motsvarande bestämmelser som i kapitaltäckningsdirektivet. Enligt propositionen bör dessa bestämmelser genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag med stöd av det befintliga bemyndigandet i 8 kap. 35 § 1 lagen om värdepappersmarknaden.³³ Finansinspektionen meddelar ett flertal

³⁰ Se beslutspromemorian Föreskrifter om rapportering av uppgifter om kapitalbaskrav för vissa värdepappersbolag (FI dnr 18-1141) s. 3.

³¹ Se prop. 2013/14:228, s. 206.

³² Se beslutspromemorian Föreskrifter om tillsynskrav, kapitalbuffertar och bolagsstyrning (FI dnr 11-13269), s. 97 ff.

³³ Se prop. 2020/21:173, avsnitt 11.2.

bestämmelser för att genomföra värdepappersbolagsdirektivet i denna del. Se avsnitt 2.3.3, 2.3.5 och 2.4.2.2.

1.2.2 Andra regelverk

1.2.2.1 Kapitalkrav för fondbolag baserat på fasta omkostnader

I 2 kap. 10 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder föreskrivs om kapitalkrav för fondbolag baserat på fasta omkostnader. I 5 kap. 4 § fondföreskrifterna anges hur de fasta omkostnaderna ska beräknas.

Bestämmelsen i 2 kap. 10 § lagen om värdepappersfonder genomför artikel 7.1 a iii i Ucits-direktivet³⁴. Genom artikel 60 i värdepappersbolagsdirektivet ändras artikel 7.1 a iii i Ucits-direktivet så att det där anges att kapitalbasen (det vill säga fondbolags egna medel) inte får understiga det belopp som föreskrivs i artikel 13 i värdepappersbolagsförordningen. Därför ändras 2 kap. 10 § lagen om värdepappersfonder så att bestämmelsen hänvisar till artikel 13 i värdepappersbolagsförordningen när det gäller storleken på egna medel.³⁵

I artikel 13 i värdepappersbolagsförordningen framgår vissa utgångspunkter för beräkningen av fasta omkostnader. Kommissionen ska i enlighet med artikel 13.4 i värdepappersbolagsförordningen anta tekniska tillsynsstandarder för att komplettera denna beräkning. Till följd av de nya reglerna ska 5 kap. 4 § fondföreskrifterna upphävas.³⁶

1.2.2.2 Beräkning av egna medel för fondbolag

I 5 kap. 3 § fondföreskrifterna anges att fondbolag ska beräkna egna medel i enlighet med de poster som ingår i kapitalbasen för värdepappersbolag, enligt artiklarna 25–91 i tillsynsförordningen samt 3 kap. 1–3 §§ tillsynsföreskrifterna. Eftersom de flesta värdepappersbolag inte längre ska tillämpa de artiklarna eller bestämmelserna ska 5 kap. 3 § fondföreskrifterna justeras.

1.2.2.3 Fondbolag och AIF-förvaltare som ingår i en konsoliderad situation

Fondföreskrifterna och AIF-föreskrifterna innehåller vissa krav som gäller fondbolag och AIF-förvaltare som ingår i en konsoliderad situation enligt

³⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag).

³⁵ Se prop. 2020/21:173, s. 296.

³⁶ Artikel 61 i värdepappersbolagsdirektivet ändrar artikel 9.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010 (AIFMD) på motsvarande sätt som artikel 7.1 a iii i Ucits-direktivet ändras. I lagrådsremissen föreslås att 7 kap. 4 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder, som genomför artikel 9.5 i AIFMD, ändras på samma sätt som 2 kap. 10 § lagen om värdepappersfonder (se s. 291). Någon motsvarighet till 5 kap. 4 § fondföreskrifterna finns emellertid inte i AIF-föreskrifterna. De nya reglerna om beräkning av kapitalkrav baserat på fasta omkostnader föranleder därför ingen ändring av AIF-föreskrifterna.

artikel 18 i tillsynsförordningen. Dessa bolag kommer framöver också kunna ingå i en konsoliderad situation enligt värdepappersbolagsförordningen (jfr artikel 7 i värdepappersbolagsförordningen). Det innebär att vissa justeringar behöver göras i fondföreskrifterna och AIF-föreskrifterna.

1.2.2.4 Tredjelandsföretag med filial i Sverige

Genom artikel 64.3 i värdepappersbolagsdirektivet ändras artikel 41 i Mifid 2 på så sätt att ett rapporteringskrav för vissa angivna uppgifter införs för företag i tredjeland som driver värdepappersrörelse genom filial i en medlemsstat. Av propositionen framgår att kraven på rapportering ska genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.³⁷

1.3 Regleringsalternativ

För att bestämmelserna i värdepappersbolagsdirektivet ska anses vara genomförda i svensk rätt fullt ut, krävs det att Finansinspektionen utfärdar bindande föreskrifter. Detta krävs även för att kunna komplettera värdepappersbolagsförordningen på det sätt som behövs. Det saknas därmed alternativa sätt för att anpassa regleringen med anledning av de ändringar som nu görs i dessa rättsakter.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Styrning, riskhantering, ersättningssystem och kontroll av regelefterlevnad
I 6 kap. 1 § 9 förordningen (2007:572) om värdepappersmarknaden³⁸ anges att Finansinspektionen får meddela föreskrifter om vilka åtgärder ett värdepappersbolag ska vidta för att uppfylla de krav på soliditet och likviditet, riskhantering, ersättningssystem och genomlysning samt riktlinjer och instruktioner som avses i 8 kap. 3–8 §§ lagen om värdepappersmarknaden.

Finansinspektionen får enligt 5 kap. 2 § 5 förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse meddela föreskrifter om vilka åtgärder ett kreditinstitut ska vidta för att uppfylla de krav på soliditet och likviditet, riskhantering, genomlysning, system för hantering av uppgifter om insättare och deras insättningar, amortering, sundhet, att inte bidra till finansiella obalanser på kreditmarknaden samt riktlinjer och instruktioner som avses i 6 kap. 1–5 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse.

Rapporteringskrav

Av 6 kap. 1 § 56 förordningen om värdepappersmarknaden framgår att Finansinspektionen får meddela föreskrifter om vilka upplysningar ett företag ska lämna till myndigheten enligt 23 kap. 2 § första och andra styckena lagen om värdepappersmarknaden och när upplysningarna ska lämnas.

³⁷ Se prop. 2020/21:173, avsnitt 14.1.2.

³⁸ I lydelse enligt SFS 2021:506.

Krav på offentliggörande

I 17 § 3 förordningen (2014:993) om särskild tillsyn och kapitalbuffertar anges att Finansinspektionen får meddela föreskrifter om vilken information moderföretag ska offentliggöra enligt 6 kap. 2 § tillsynslagen.

Stora exponeringar

I 16 a § 2 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar³⁹, anges att Finansinspektionen får meddela föreskrifter som kompletterar värdepappersbolagsförordningens bestämmelser om beräkning av kapitalbaskraven och om koncentrationsrisker.

Innehåll i ansökningar för finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

Finansinspektionen får enligt 19 § 1 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar meddela föreskrifter om vad ansökningar enligt tillsynslagen ska innehålla och vilka handlingar som samtidigt ska ges in till inspektionen.

Fondföreskrifterna

Finansinspektionen får enligt 18 § 2 förordningen (2013:588) om värdepappersfonder meddela föreskrifter om vilka uppgifter som en ansökan, anmälan eller underrättelse ska innehålla samt vilka uppgifter som samtidigt ska lämnas till myndigheten. I 18 § 6, 7 och 16 samma förordning anges även att Finansinspektionen får meddela föreskrifter om innehållet i en verksamhetsplan, om vilka poster som får räknas in i egna medel samt om innehållet i informationsbroschyrer. Finansinspektionen får enligt 18 § 11 och 37 samma förordning meddela föreskrifter om vad ett fondbolag ska iaktta för att uppfylla kravet på att ha ett ersättningssystem som främjar en sund och effektiv riskhantering samt om vilka upplysningar ett fondbolag ska lämna till myndigheten om sin verksamhet och omständigheter som hänger samman med den. Vidare får Finansinspektionen enligt 18 § 8 samma förordning meddela föreskrifter om innehållet i en plan, för den avsedda verksamheten med uppgift om vilka tjänster som ska erbjudas, vid ett fondbolags underrättelse om etablering av filial eller tillhandahållande av tjänster i ett annat land inom EES.

AIF-föreskrifterna

Av 4 § 4 och 6 förordningen (2013:587) om förvaltare av alternativa investeringsfonder framgår att Finansinspektionen får meddela föreskrifter om vilka uppgifter eller handlingar som ska ingå i en ansökan om tillstånd att förvalta en alternativ investeringsfond och i en anmälan om väsentlig ändring. Vidare anges i 4 § 7 och 5 § 4 samma förordning att Finansinspektionen får meddela föreskrifter om innehållet i en verksamhetsplan och om vilka poster som får räknas in i kapitalbasen. Finansinspektionen får enligt 5 § 7 och 16 samma förordning även meddela föreskrifter om en AIF-förvaltares ersättningssystem och vad förvaltaren ska iaktta för att uppfylla kravet på att ha ett ersättningssystem som främjar en sund och effektiv riskhantering samt om

³⁹ I lydelsen enligt SFS 2021:507.

kriterier för de finansiella tillgångar som medel i en specialfond får placeras i och vilka tekniker och instrument en AIF-förvaltare får använda.

1.5 Ärendets beredning

Finansinspektionen påbörjade under hösten 2020 arbetet med att ta fram förslag till ändringar av ett antal föreskrifter. En extern referensgrupp kontaktades under denna period för att möjliggöra en diskussion om de bestämmelser i värdepappersbolagsförordningen och värdepappersbolagsdirektivet där en medlemsstat eller behörig myndighet har en valmöjlighet om eller hur en viss regel ska införas. Ett möte med den externa referensgruppen hölls den 26 november 2020.

Finansinspektionen remitterade förslagen till föreskrifter och allmänna råd tillsammans med en remisspromemoria den 9 mars 2021. Elva remissinstanser har kommit in med synpunkter. Myndigheten har övervägt de framförda synpunkterna.

I respektive avsnitt nedan finns en redogörelse för de huvudsakliga synpunkterna på förslagen och hur Finansinspektionen ställer sig till dem. Utöver de ändringar som har gjorts utifrån remissinstansernas synpunkter har vissa redaktionella ändringar gjorts samt ytterligare följdändringar.

2 Motivering och överväganden

Finansinspektionen redogör i detta avsnitt för sina överväganden och motiveringar enligt följande:

- 2.1 – utgångspunkter för genomförandet
- 2.2 – allmänna ställningstaganden om tillämpning och definitioner i de berörda föreskrifterna
- 2.3–2.5 och 2.7 – nya och ändrade föreskrifter, samt följdändringar och nationella val i föreskrifterna
- 2.6 – överväganden i förhållande till olika möjligheter till nationella val som myndigheten inte utnyttjar
- 2.8 – följdändringar i befintliga föreskrifter och allmänna råd
- 2.9 – ikraftträdande.

Hänvisningar till lagar och förordningar i avsnitt 2 avser författningarnas lydelse från den 26 juni 2021 om inget annat anges.

2.1 Utgångspunkter för genomförandet

Finansinspektionens ställningstagande: Utgångspunkten för genomförandet är att de föreskrifter som meddelas för att komplettera och genomföra det nya kapitaltäckningsregelverket som huvudregel ska ligga detta så nära som möjligt.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna har inga synpunkter på förslaget. *Sveriges advokatsamfund* har i sitt remissvar uttryckt att det är oklart vad som menas med effektiv tillsyn i detta sammanhang och anser att det med uttrycket bör förstås åtminstone en för företagen kostnadseffektiv tillsyn.

Finansinspektionens skäl: Värdepappersbolagsförordningen och värdepappersbolagsdirektivet syftar bland annat till att hantera värdepappersföretagens särskilda sårbarheter och risker genom effektiva, lämpliga och proportionerliga tillsynsbestämmelser inom EU som bidrar till att skapa lika villkor i hela unionen, garanterar en effektiv tillsyn och som säkerställer ett tillräckligt kapital för företagens risker.⁴⁰ I både förordningen och direktivet finns bestämmelser som ger medlemsstaterna, eller de behöriga myndigheterna, ett visst utrymme för nationella anpassningar. Vidare framgår av skäl 25 och 26 i direktivet att det lämnas utrymme för strängare krav för maximikvoten mellan rörlig och fast ersättning samt strängare regler om ersättning när ett värdepappersföretag får extraordinärt offentligt stöd.

Finansinspektionen anser mot denna bakgrund att de föreskrifter som meddelas för att komplettera och genomföra det nya kapitaltäckningsregelverket bör ligga detta så nära som möjligt med beaktande av de vägval som görs i propositionen. Därmed bör utnyttjande av nationella val (se exempelvis avsnitt 2.3.2) och bestämmelser som går utöver det som direkt framgår av värdepappersbolagsförordningen och värdepappersbolagsdirektivet, eller av lagar och förordningar, vara välmotiverade och väl underbyggda och syfta till proportionerlig och effektiv tillsyn.

Sveriges advokatsamfund anser att det är oklart vad som menas med effektiv tillsyn i detta sammanhang. Advokatsamfundet anser att med effektiv tillsyn borde förstås åtminstone en för företagen kostnadseffektiv tillsyn och att Finansinspektionen bör motivera sina regleringsalternativ utifrån detta. Med effektiv tillsyn menar Finansinspektionen bland annat att tillsynen ska vara kostnadseffektiv. I detta ingår att tillsynen ska ha en tillräcklig och avsedd effekt. Det har beaktats vid val av regleringsalternativ där myndigheten går utöver det som framgår av relevanta förordningar, direktiv och lagar.

2.2 Tillämpningsområde och definitioner

Med anledning av att värdepappersbolag, med vissa undantag⁴¹, framöver ska tillämpa värdepappersbolagsförordningen och de bestämmelser som genomför värdepappersbolagsdirektivet, i stället för tillsynsförordningen och de bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet, behöver Finansinspektionen justera bestämmelserna om tillämpningsområde i bland annat

⁴⁰ Se bland annat skäl 2 och 8 i värdepappersbolagsförordningen och skäl 2 och 5 i värdepappersbolagsdirektivet.

⁴¹ Jfr avsnitt 1.2.1.1.

tillsynsföreskrifterna, värdepappersföreskrifterna, ersättningsföreskrifterna och SRK-föreskrifterna. Även definitionerna av *värdepappersbolag* och *kreditinstitut* måste justeras utifrån de nya regelverken. Det sätt på vilket Finansinspektionen hanterar ändringarna av tillämpningsområden och definitioner framgår av respektive avsnitt nedan.

2.3 Tillsynsföreskrifterna

2.3.1 Tillämpningsområde och definitioner

2.3.1.1 Kreditinstitut och värdepappersbolag

Finansinspektionens ställningstagande: *Kreditinstitut* och *värdepappersbolag* definieras på samma sätt som enligt de nya definitionerna i tillsynslagen. Dessa begrepp används för att ange vilka företag som ska tillämpa olika bestämmelser i tillsynsföreskrifterna.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Tillsynslagen har ändrats så att de bestämmelser som härrör från kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen ska tillämpas på kreditinstitut och de som härrör från värdepappersbolagsdirektivet och värdepappersbolagsförordningen ska tillämpas på värdepappersbolag. Vidare har definitionerna av *kreditinstitut* och *värdepappersbolag* i tillsynslagen ändrats för att reflektera detta. Av 1 kap. 2 § 7 c tillsynslagen framgår att *kreditinstitut* även omfattar värdepappersbolag med tillstånd att som sidotjänst ta emot kunders medel på konto för att underlätta värdepappersrörelsen enligt 2 kap. 2 § första stycket 8 lagen om värdepappersmarknaden. Därutöver framgår att begreppet även omfattar bolag som ska tillämpa tillsynsförordningen enligt artikel 1.2 och 1.5 i värdepappersbolagsförordningen (7 d–f i samma paragraf). Begreppet *värdepappersbolag* omfattar, enligt 1 kap. 2 § 13 tillsynslagen, ett värdepappersbolag som avses i 1 kap. 4 b § lagen om värdepappersmarknaden, utom sådana som är kreditinstitut enligt 1 kap. 2 § 7 c–f tillsynslagen.⁴² Dessa förändringar innebär tillsammans att de företag som ska tillämpa tillsynsförordningen som huvudregel kommer att omfattas av begreppet *kreditinstitut*, medan de som ska tillämpa värdepappersbolagsförordningen som huvudregel ska omfattas av begreppet *värdepappersbolag*.

Finansinspektionen anser att definitionerna och tillämpningsområdet för tillsynsföreskrifterna bör motsvara dem i tillsynslagen. Därför ändras 1 kap. 7 § tillsynsföreskrifterna så att termer och begrepp i föreskrifterna är desamma som i tillsynslagen. Eftersom termer och uttryck i tillsynslagen som inte särskilt

⁴² Se prop. 2020/21:173, avsnitt 7.2 och s. 260 ff.

definieras i 1 kap. 2 § samma lag har samma betydelse som i tillsynsförordningen gäller detsamma för tillsynsföreskrifterna. För vissa bestämmelser i tillsynsföreskrifterna där begreppen moder- och dotterföretag används ska dock definitionen i värdepappersbolagsdirektivet gälla. På samma sätt som i tillsynslagen anges dessa undantag särskilt i ändrade 1 kap. 7 § första stycket tillsynsföreskrifterna.

Bestämmelserna i tillsynsföreskrifterna ska även tillämpas på gruppnivå, både enligt tillsynsförordningen och enligt värdepappersbolagsförordningen. Definitionerna av *konsoliderad situation*, *på gruppnivå* och *på undergruppsnivå* skiljer sig dock mellan förordningarna. För att förenkla tillämpningen av tillsynslagen har dessa begrepp i lagen samma betydelse som i tillsynsförordningen och används endast i fråga om kreditinstitut, medan andra termer och uttryck ska användas i fråga om bestämmelser som gäller för värdepappersbolag.⁴³ Finansinspektionen anser att samma systematik ska användas i tillsynsföreskrifterna för att förenkla tillämpningen. Med anledning av detta införs nya 1 kap. 3 a § tillsynsföreskrifterna som återspeglar motsvarande formuleringar i tillsynslagen (se exempelvis 3 a kap. 1 § tillsynslagen). Finansinspektionen flyttar även bestämmelserna i nuvarande 1 kap. 2 § andra och tredje styckena tillsynsföreskrifterna, som avser konsoliderad situation enligt tillsynsförordningen, till nya 2 a § samma kapitel och justerar dem så att de bara omfattar kreditinstitut i föreskrifternas mening.

Vissa av de värdepappersbolag som ska tillämpa tillsynsförordningen och därför omfattas av begreppet *kreditinstitut* i tillsynsföreskrifterna ska dock omfattas av bestämmelser för värdepappersbolag om rapportering enligt 7 kap. 1 § andra stycket tillsynsföreskrifterna (se avsnitt 2.3.3).

2.3.1.2 Små och icke-sammanlänkade värdepappersbolag

Finansinspektionens ställningstagande: Små och icke-sammanlänkade värdepappersbolags undantas från tillämpningen av bestämmelserna om krav på dokumentation gällande bedömning av behovet av kapital och likviditet i tillsynsföreskrifterna. Förutsättningarna för detta undantag anges med hänvisning till motsvarande bestämmelser i lagen om värdepappersmarknaden.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Ett litet och icke-sammanlänkat värdepappersbolag enligt artikel 12.1⁴⁴ i värdepappersbolagsförordningen undantas helt eller

⁴³ Se prop. 2020/21:173, avsnitt 6.3.

⁴⁴ Av artikel 12.1 i värdepappersbolagsförordningen framgår att ett bolag med tillgångar och balansomslutning, och vars kundorderhantering understiger angivna tröskelvärden samt inte bedriver viss typ av verksamhet, exempelvis handel för egen räkning, ska anses vara ett litet

delvis från vissa bestämmelser i förordningen och värdepappersbolagsdirektivet. Ett sådant bolag ska därmed inte tillämpa motsvarande bestämmelser i svenska författningar. I nya 8 kap. 1 a och 1 b §§ lagen om värdepappersmarknaden, anges att vissa bestämmelser i det kapitlet inte ska gälla för små och icke-sammanlänkade värdepappersbolag. I bestämmelserna regleras också under vilka förhållanden detta undantag ska börja respektive upphöra att gälla. Bestämmelserna innehåller också en möjlighet för Finansinspektionen att besluta att några av de undantagna bestämmelserna trots allt ska gälla för ett visst litet och icke-sammanlänkat värdepappersbolag. Vidare finns en övergångsbestämmelse som innebär att undantaget i 8 kap. 1 a § ska börja gälla omedelbart för ett bolag som redan vid lagens ikraftträdande uppfyller kriterierna för att vara ett litet och icke-sammanlänkat värdepappersbolag.⁴⁵

På samma sätt ska vissa bestämmelser i tillsynsföreskrifterna inte gälla för små och icke-sammanlänkade värdepappersbolag. Undantaget ska gälla under samma förutsättningar som undantaget i 8 kap. 1 a och 1 b §§ lagen om värdepappersmarknaden. Finansinspektionen inför därför en ny bestämmelse, 1 kap. 3 b § tillsynsföreskrifterna, där det anges att 10 kap. samma föreskrifter inte gäller för ett litet och icke-sammanlänkat värdepappersbolag.⁴⁶ Undantaget gäller dock inte om bolaget till följd av 8 kap. 1 a § andra och tredje styckena och 1 b § lagen om värdepappersmarknaden ändå ska tillämpa bestämmelser som anges i den paragrafens första stycke. Undantaget i tillsynsföreskrifterna ska således gälla under samma förutsättningar som undantaget i lagen om värdepappersmarknaden. Det innebär bland annat att om Finansinspektionen meddelar ett beslut enligt 8 kap. 1 a § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden så upphör även undantaget i tillsynsföreskrifterna att gälla. Till följd av övergångsbestämmelsen till ändringarna i lagen om värdepappersmarknaden gäller undantaget i tillsynsföreskrifterna omedelbart för ett bolag som redan när föreskrifterna träder i kraft uppfyller kriterierna för att vara ett litet och icke-sammanlänkat värdepappersbolag.

2.3.1.3 Övrigt

Finansinspektionens ställningstagande: I föreskrifterna anges i varje bestämmelse vilken typ av företag, kreditinstitut eller värdepappersbolag, som ska tillämpa den bestämmelsen. Samtliga hänvisningar till tillsynsförordningen görs med förkortad titel.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

och icke-sammanlänkat värdepappersföretag. Små och icke-sammanlänkade värdepappersbolag tillhör kategori 3.

⁴⁵ Se prop. 2020/21:173, s. 249 f.

⁴⁶ Bestämmelserna i 10 kap. tillsynsföreskrifterna genomför artiklarna 25.1–3, 25.4 första stycket och 29.3 i värdepappersbolagsdirektivet för tillsynsföreskrifternas del.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: För att förtydliga vilka bestämmelser som ska tillämpas av vilka företag ska det i respektive bestämmelse anges vilken instituttyp, det vill säga *kreditinstitut* eller *värdepappersbolag*, som ska tillämpa bestämmelsen. Detta innebär alltså en ändring i förhållande till hur bestämmelserna har varit utformade hitintills, då det i de flesta av dem har angetts att de gäller för *företag*.

Tidigare har tillsynsförordningens fullständiga titel skrivits ut i de olika bestämmelser i tillsynsföreskrifterna som hänvisar till förordningen. Denna titel ändras genom artikel 62.1 i värdepappersbolagsförordningen. Hänvisningarna i tillsynsföreskrifterna behöver därför ändras. Eftersom begreppet *tillsynsförordningen* definieras i tillsynslagen, till vilken ändrade 1 kap. 7 § andra stycket tillsynsföreskrifterna hänvisar, används det begreppet i tillsynsföreskrifterna.

Ändringen av *företag* till *kreditinstitut* eller *värdepappersbolag* och det ändrade sättet att hänvisa till tillsynsförordningen påverkar ett stort antal bestämmelser i tillsynsföreskrifterna, och i många av de berörda bestämmelserna görs ingen ändring i övrigt, förutom språkliga och redaktionella ändringar i några fall. Detta gäller för ändringarna i 2 kap., 3 kap., 4 kap., 5 kap. 1–3 §§, 6 kap., 7 kap. 1–3 §§, 8 kap., 9 kap. 2–11 §§ och 10 kap.

2.3.2 Stora exponeringar

Finansinspektionens ställningstagande: Ett värdepappersbolag ska när det beräknar sina koncentrationsrisker enligt värdepappersbolagsförordningen, kunna ta upp säkerställda obligationer till 10 procent av deras värde och, under vissa förutsättningar, undanta exponeringar mot ett annat koncernföretag.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Artikel 37 i värdepappersbolagsförordningen anger gränsvärden för koncentrationsrisk. Av artikel 41.1 i samma förordning framgår vilka exponeringar som ska vara undantagna från kraven i artikel 37. En behörig myndighet har enligt artikel 41.2 i samma förordning möjlighet att helt eller delvis undanta ytterligare exponeringar, nämligen säkerställda obligationer och exponeringar inom en företagsgrupp under vissa angivna omständigheter.

Liknande möjligheter till ytterligare undantag finns i artikel 400 i tillsynsförordningen. Dessa möjligheter har utnyttjats i 5 kap. 1 § 1 och 2 § tillsynsföreskrifterna.

Finansinspektionen inför undantag för exponeringar i enlighet med artikel 41.2 i värdepappersbolagsförordningen i 5 kap. tillsynsföreskrifterna.

Enligt 5 kap. 1 § 1 tillsynsföreskrifterna ska ett kreditinstitut undanta exponeringar mot ett annat koncernföretag, om företagen är föremål för grupp-baserad tillsyn som utövas av en behörig myndighet eller likvärdig tillsyn i tredje land. Finansinspektionen har inte funnit skäl att behandla värdepappersbolag annorlunda än kreditinstitut i detta avseende, och inför ett liknande undantag för värdepappersbolag. Möjligheten till undantag enligt artikel 41.2 i värdepappersbolagsförordningen förutsätter dock även att det inte finns några hinder för att moderföretaget snabbt kan överföra kapital eller återbetala skulder och att dess riskhantering omfattar enheten i den finansiella sektorn. Begreppet *enhet i den finansiella sektorn* definieras i artikel 4.1.27 i tillsynsförordningen. Definitionen omfattar bland annat *finansiella institut* (inklusive värdepappersföretag) och *försäkringsföretag*.

Finansinspektionen förstår artikel 41.2 i värdepappersbolagsförordningen på så vis att det i värdepappersföretagets företagsgrupp kan finnas både sådana företag för vilka kriterierna är uppfyllda och sådana för vilka kriterierna inte är uppfyllda. Detta ska inte innebära att det är uteslutet att undanta några exponeringar alls, utan ett värdepappersföretag kan undanta exponeringar mot den första gruppen företag men inte mot den andra. Ett undantag med detta innehåll förs således in i 5 kap. 4 § tillsynsföreskrifterna.

Bestämmelsen i nya 5 kap. 5 § tillsynsföreskrifterna innebär att värdepappersbolag även i fortsättningen bara behöver ta upp säkerställda obligationer till 10 procent av deras värde, när de tillämpar artikel 37 i värdepappersbolagsförordningen. När motsvarande undantag i tillsynsförordningen utnyttjades hölls en diskussion med övriga nordiska länder för en ökad harmonisering som resulterade i att nuvarande nivå i förhållande till säkerställda obligationer ansågs lämplig.⁴⁷ Finansinspektionen anser att det inte finns skäl att göra en annan bedömning avseende möjligheten för värdepappersbolag att delvis undanta exponeringar mot säkerställda obligationer.

2.3.3 Rapportering

Finansinspektionens ställningstagande: Nuvarande krav på rapporteringsvaluta, omräkning och dokumentation i 7 kap. 13 §§ tillsynsföreskrifterna ska

⁴⁷ Se beslutspromemoriorna Ändrade föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar, FI dnr 09-9654, s. 31 f. och Nya föreskrifter om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, FI Dnr 11-13269, s. 49 f. Undantag fanns först i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/111/EG av den 16 september 2009 om ändring av direktiven 2006/48/EG, 2006/49/EG och 2007/64/EG vad gäller banker anslutna till centrala kreditinstitut, vissa frågor som gäller kapitalbasen, stora exponeringar, tillsynsrutiner och krishantering som genomfördes genom föreskrifter om ändring i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar (35 kap. 7 §) och sedan i tillsynsförordningen.

gälla även för värdepappersbolagens rapportering enligt värdepappersbolagsförordningen.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: I 7 kap. tillsynsföreskrifterna finns sedan tidigare bestämmelser om i vilken valuta rapportering enligt tillsynsförordningen ska göras och om hur omräkning från en valuta till en annan ska ske. Det finns också bestämmelser som innehåller krav på dokumentation av principer för omräkning samt på underlag för rapporteringen.⁴⁸

Finansinspektionen anser att dessa bestämmelser även fortsättningsvis ska gälla för värdepappersbolagens rapportering enligt artiklarna 54 och 55 i värdepappersbolagsförordningen. Med anledning av detta införs ett nytt andra stycke i 7 kap. 1 § tillsynsföreskrifterna.

Av artikel 54.3 och artikel 55.5 i värdepappersbolagsförordningen framgår att kommissionen ska anta genomförandestandarder respektive tekniska tillsynsstandarder avseende rapporteringskraven i artiklarna. Bestämmelsen i 7 kap. 1 § andra stycket gäller även för de krav som framgår av de standarder som antas.

Det bör noteras att värdepappersföretag som enligt artikel 1.2 i värdepappersbolagsförordningen ska tillämpa tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet även ska tillämpa artikel 55 i värdepappersbolagsförordningen om rapporteringskrav avseende vissa tröskelvärden. Följaktligen ska bestämmelser som kompletterar denna rapporteringsskyldighet även tillämpas av sådana värdepappersbolag. Eftersom sådana bolag inte omfattas av begreppet *värdepappersbolag* i föreskrifterna (se avsnitt 2.3.1) införs ett tredje stycke i 7 kap. 1 § tillsynsföreskrifterna som säkerställer tillämpningen.

Av utkastet till de tekniska standarder⁴⁹ som ska antas när det gäller rapporteringskraven i artiklarna 54 och 55 i värdepappersbolagsförordningen framgår att rapporteringsvaluta ska anges. Utöver detta finns det inte några krav i fråga om rapporteringsvaluta. Att all rapportering ska vara i samma valuta och att eventuell omräkning från någon annan valuta ska vara konsekvent och

⁴⁸ Se beslutspromemorian Föreskrifter om tillsynskrav, kapitalbuffertar och bolagsstyrning (FI dnr 11-13269), s. 96 ff. för motivering vid införandet.

⁴⁹ Final Report – Draft Implementing Technical Standards on reporting requirements for investment firms under Article 54(3) and on disclosures requirements under Article 49(2) of Regulation (EU) 2019/2033 (EBA/ITS/2021/02), och Draft Regulatory Technical Standards on the monitoring of information related to the thresholds for credit institutions reporting requirements for investment firms under Article 55(5) of Regulation (EU) 2019/2033 (EBA/CP/2020/07).

transparent skapar förutsättningar för att Finansinspektionen ska kunna utöva en tillfredställande och effektiv tillsyn av bolagen.

Av artikel 4.5 andra meningen och 4.6 i värdepappersbolagsdirektivet framgår att medlemsstaterna ska kräva att värdepappersföretag har interna kontrollrutiner, administrativa förfaranden och redovisningsförfaranden som gör det möjligt för behöriga myndigheter att kontrollera att bestämmelserna i värdepappersbolagsförordningen och värdepappersbolagsdirektivet efterlevs samt säkerställa att företagen registrerar alla transaktioner och dokumenterar de system och processer som omfattas för kontroll av regelefterlevnad.

Krav på dokumenterade principer för omräkning av monetära uppgifter som ska rapporteras och på dokumentation av de uppgifter som är underlag för rapporteringen skapar förutsättningar för Finansinspektionens efterlevnadskontroll i enlighet med artikel 4.5 andra meningen och artikel 4.6 i värdepappersbolagsdirektivet.

När bestämmelsen i 7 kap. 3 § tillsynsföreskrifterna infördes angav Finansinspektionen att dokumenterade uppgifter som avser rapportering bör bevaras i sju år för att myndigheten ska kunna göra kontroller i den löpande tillsynen och eftersom det motsvarar kravet på arkivering enligt bokföringslagen (1999:1078). Dock förtydligades att detta krav inte skulle hindra att dokumentationen bevarades ännu längre.⁵⁰ Av samma skäl anser myndigheten att värdepappersbolagens dokumentation av underlaget för inrapporteringen bör bevaras i sju år.

Mot denna bakgrund införs ett nytt stycke i 7 kap. 1 § tillsynsföreskrifterna om värdepappersbolagens rapportering. I 2 och 3 §§ samma kapitel anges *kreditinstitut* och *värdepappersbolag* uttryckligen i stället för *företag* för att förtydliga vilka bolag som bestämmelserna ska gälla för, i enlighet med vad som framgår i avsnitt 2.3.1 ovan.

2.3.4 Offentliggörande av information

Finansinspektionens ställningstagande: Bestämmelser om vilka uppgifter som ett moderföretag ska offentliggöra årligen i fråga om värdepapperskoncernen ska tas in i tillsynsföreskrifterna.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Av artikel 44 c i värdepappersbolagsdirektivet framgår att behöriga myndigheter ska ha befogenhet att kräva att moderföretag

⁵⁰ Se beslutspromemorian Föreskrifter om tillsynskrav, kapitalbuffertar och bolagsstyrning (FI dnr 11-13269), s. 98.

årligen offentliggör vissa uppgifter i fråga om värdepapperskoncernen. Motsvarande bestämmelse finns i artikel 106.2 i kapitaltäckningsdirektivet som har genomförts genom 6 kap. 2 § tillsynslagen och 8 kap. 3 § tillsynsföreskrifterna.

För att genomföra kravet på offentliggörande i artikel 44 c i värdepappersbolagsdirektivet har ett nytt stycke som gäller tillsyn enligt värdepappersbolagsförordningen lagts till i 6 kap. 2 § tillsynslagen.⁵¹ Finansinspektionen har med stöd av det befintliga bemyndigandet i 17 § 3 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar möjlighet att göra de justeringar i föreskrifter som bedöms vara nödvändiga för att komplettera kravet på offentliggörande i tillsynslagen.

Finansinspektionen anser att det finns skäl att ställa samma krav på värdepappersbolag som på kreditinstitut i detta avseende. En ny bestämmelse, 8 kap. 3 a §, förs därför in i tillsynsföreskrifterna, för att specificera de uppgifter som ett moderbolag ska offentliggöra om värdepapperskoncernen enligt tillsynslagen och för att genomföra artikel 44 c i värdepappersbolagsdirektivet. Bestämmelsen motsvarar i stort de nuvarande bestämmelserna i 8 kap. 3 § första stycket tillsynsföreskrifterna.

2.3.5 Dokumentation av företagets interna kapital- och likviditetsutvärderingsprocess

Finansinspektionens ställningstagande: Bestämmelserna om krav på dokumentation av ett företags interna kapital- och likviditetsutvärdering i 10 kap. tillsynsföreskrifterna ska gälla även för värdepappersbolag.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: I 10 kap. tillsynsföreskrifterna finns bestämmelser om att företag ska dokumentera sin bedömning av det totala behovet av kapital och likviditet samt vilka processer och metoder som används för den bedömningen. Bestämmelserna kompletterar de krav på kapitalstyrka och likviditet samt kraven på bedömning av dessa som för värdepappersbolag framgår av 8 kap. 4 § lagen om värdepappersmarknaden och för banker och kreditmarknadsföretag framgår av 6 kap. 1 och 2 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse (jfr artiklarna 73 och 86 i kapitaltäckningsdirektivet).⁵² I artikel 24 i värdepappersbolagsdirektivet ställs krav på att värdepappersbolag, som inte uppfyller kraven för att anses vara små och icke-sammanlänkade enligt artikel 12.1 i värdepappersbolagsförordningen, ska ha arrangemang, strategier och processer för att fortlöpande värdera och upprätthålla internt

⁵¹ Se prop. 2020/21:173, avsnitt 11.8 och s. 279.

⁵² Se beslutspromemoria Föreskrifter om tillsynskrav, kapitalbuffertar och bolagsstyrning (FI dnr 11-13269) s. 103–105.

kapital och likvida tillgångar. Dessa krav motsvarar kraven i artiklarna 73 och 86 i kapitaltäckningsdirektivet och genomförs genom samma bestämmelser i lagen om värdepappersmarknaden som hittills har genomfört de artiklarna. Att små och icke-sammanlänkade värdepappersbolag undantas från dessa bestämmelser kommer att framgå av nya 8 kap. 1 a § samma lag.⁵³

Som framgår av avsnitt 1.2.1.8, följer det av artikel 4.5 andra meningen och 4.6 i värdepappersbolagsdirektivet att, för att den behöriga myndigheten ska kunna kontrollera värdepappersföretagens efterlevnad av de bestämmelser som genomför direktivet samt av värdepappersbolagsförordningen, ska värdepappersföretagen ha interna kontrollrutiner, administrativa förfaranden och redovisningsförfaranden, samt dokumentera system och processer. Enligt propositionen bör dessa bestämmelser i direktivet genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.⁵⁴

Mot bakgrund av artikel 4.5 andra meningen och 4.6 i värdepappersbolagsdirektivet, kraven på kapital- och likviditetsutvärdering enligt lagen om värdepappersmarknaden och vikten av att Finansinspektionen har god översyn av bolagens kapital- och likviditetsbedömning (jfr beslutspromemorian Föreskrifter om tillsyns krav, kapitalbuffertar och bolagsstyrning, FI dnr 11-13269, s. 103–105) anser Finansinspektionen att kraven i 10 kap. tillsynsföreskrifterna även fortsättningsvis ska gälla för värdepappersbolag. Värdepappersbolag som är att anse som små- och icke-sammanlänkande enligt värdepappersbolagsförordningen ska inte tillämpa dessa bestämmelser vilket framgår av nya 1 kap. 3 b § tillsynsföreskrifterna.

2.3.6 Följdändringar

2.3.6.1 Ändringar till följd av ändringar i tillsynslagen

Finansinspektionens ställningstagande: Bestämmelserna i 11 kap. tillsynsföreskrifterna ska anpassas till ändringarna i 1 kap. tillsynslagen.

Remisspromemorian: Innehöll inget förslag i denna fråga.

Finansinspektionens skäl: I 1 kap. 8 § tillsynslagen, som delvis genomför artikel 21 a i kapitaltäckningsdirektivet, anges förutsättningarna för att Finansinspektionen ska bevilja en ansökan om godkännande av finansiella holdingbolag och blandade finansiella holdingbolag. I 9 § samma kapitel anges förutsättningarna för undantag från kravet på godkännande. Finansinspektionen har fått bemyndigande att meddela föreskrifter om vad ansökningar enligt tillsynslagen ska innehålla och vilka handlingar som samtidigt ska ges in till inspektionen (19 § 1 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar). När Finansinspektionen gjorde ändringar i tillsynsföreskrifterna i december 2020

⁵³ Se prop. 2020/21:173, s.151 f. och 251.

⁵⁴ Se prop. 2020/21:173, avsnitt 11.2.

(FFFS 2020:32) lades bestämmelser till i ett nytt 11 kap. om innehåll i ansökningar för finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag. Dessa bestämmelser återspeglar innehållet i de nämnda bestämmelserna i tillsynslagen, i deras dåvarande lydelse.

Bestämmelserna i 1 kap. 8 och 9 §§ tillsynslagen får en ändrad lydelse från och med den 26 juni 2021. I 1 kap. 8 § 4 tillsynslagen görs en justering som innebär särskilda krav för holdingföretag som har ett eller flera kreditinstitut *som avses i 2 § första stycket 7 a eller motsvarande utländska företag* inom EES som dotterföretag. I nuvarande lydelse av 11 kap. 3 § tillsynsföreskrifterna⁵⁵ anges de uppgifter som ska lämnas av holdingföretag som har ett eller flera kreditinstitut som dotterföretag och motsvarar den tidigare lydelsen av kravet i 1 kap. 8 § 4 tillsynslagen. Bestämmelserna i tillsynsföreskrifterna innehåller alltså inte någon inskränkning i fråga om vilken typ av kreditinstitut som dotterföretaget ska vara för att kraven ska aktualiseras. För att bestämmelserna i tillsynsföreskrifterna ska stämma överens med dem i tillsynslagen och för att det i föreskrifterna inte ska ställas krav utöver vad som är nödvändigt för prövningen bör 11 kap. 3 § justeras på ett sätt som motsvarar den nya lydelsen av 1 kap. 8 § 4 tillsynslagen.

I 1 kap. 9 § 3 tillsynslagen görs en rättelse för att ge uttryck för att bestämmelsen gäller både svenska och utländska företag. I nuvarande lydelse av 11 kap. 4 § tillsynsföreskrifterna⁵⁶ anges att en ansökan om undantag från kravet på godkännande ska innehålla uppgifter om namn på det dotterkreditinstitut som är ansvarigt för att säkerställa att gruppen följer tillsynskraven på gruppnivå som motsvarar kravet i 1 kap. 9 § 3 tillsynslagen. För att bestämmelsen i föreskrifterna ska stämma överens med den rättade lagbestämmelsen bör 11 kap. 4 § tillsynsföreskrifterna justeras på motsvarande sätt.

2.3.6.2 Övriga följdändringar

Finansinspektionens ställningstagande: Ett antal ändringar görs i tillsynsföreskrifterna som följd av ändringar i andra regelverk.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Utöver de följdändringar som framgår av avsnitt 2.3.1 ska även följdändringarna som anges nedan genomföras.

I 7 kap. 1 § och 8 kap. 1 § tillsynsföreskrifterna görs tillägg i ett andra stycke med hänvisning till relevanta EU-regelverk för värdepappersbolag avseende

⁵⁵ Numrering i enlighet med FFFS 2020:32. Nu aktuella ändringar i tillsynsföreskrifterna innebär att bestämmelsen i stället ska betecknas 2 §.

⁵⁶ Numrering i enlighet med FFFS 2020:32. Nu aktuella ändringar i tillsynsföreskrifterna innebär att bestämmelsen i stället ska betecknas 3 §.

rapportering och offentliggörande motsvarande dem som finns för kreditinstitut.

Finansinspektionen upphäver vidare 6 kap. 3 § tillsynsföreskrifterna då denna bestämmelse genomför en del av artikel 6.4 i tillsynsförordningen som inte finns kvar efter de ändringar som följer av artikel 62.4 i värdepappersbolagsförordningen.

Bestämmelserna i 6 kap. 3 § buffertlagen ska upphöra att gälla och 10 kap. 1 § justeras vilket innebär att Finansinspektionens bemyndigande att undanta små och medelstora värdepappersbolag från kravet på kontracyklisk kapitalbuffert enligt samma lag upphävs.⁵⁷ Med anledning av detta ska 9 kap. 1 § tillsynsföreskrifterna, som genomför detta undantag, också upphöra att gälla.

2.4 Värdepappersföreskrifterna

2.4.1 Tillämpningsområde och definitioner

2.4.1.1 Värdepappersbolag som ska tillämpa tillsynsförordningen

Finansinspektionens ställningstagande: Värdepappersbolag som ska tillämpa tillsynsförordningen ska också tillämpa bestämmelser i SRK-föreskrifterna som följer av kapitaltäckningsdirektivet och ersättningsföreskrifterna, i stället för vissa bestämmelser i värdepappersföreskrifterna.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Av nya 8 kap. 1 c § lagen om värdepappersmarknaden framgår att sådana värdepappersbolag som enligt tillsynslagen omfattas av begreppet *kreditinstitut* och ska tillämpa tillsynsförordningen, också ska tillämpa vissa bestämmelser i lagen om bank- och finansieringsrörelse i stället för 8 kap. 3–8 §§ lagen om värdepappersmarknaden.⁵⁸ Hittills har de senare bestämmelserna genomfört bestämmelser i kapitaltäckningsdirektivet. Hädanefter kommer de i stället att genomföra bestämmelser i värdepappersbolagsdirektivet.

Finansinspektionen anser att tillämpningsområdet för värdepappersföreskrifterna bör anges på samma sätt som i lagen om värdepappersmarknaden. Därmed för Finansinspektionen in en ny bestämmelse i 1 kap. 1 § tredje stycket värdepappersföreskrifterna, som anger att vissa värdepappersbolag ska tillämpa de angivna bestämmelserna i dels SRK-föreskrifterna, dels

⁵⁷ Se prop. 2020/21:173, avsnitt 14.3. och s. 290.

⁵⁸ Se prop. 2020/21:173, avsnitt 7.2 och s. 250 f.

ersättningsföreskrifterna, i stället för motsvarande bestämmelser i värdepappersföreskrifterna.

2.4.1.2 Små och icke-sammanlänkade värdepappersbolag

Finansinspektionens ställningstagande: Små och icke-sammanlänkade värdepappersbolags undantas från tillämpningen av vissa bestämmelser i värdepappersföreskrifterna. Förutsättningarna för detta undantag anges med hänvisning till motsvarande bestämmelser i lagen om värdepappersmarknaden.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Ett litet och icke-sammanlänkat värdepappersbolag enligt artikel 12.1 i värdepappersbolagsförordningen undantas helt eller delvis från vissa bestämmelser i förordningen och värdepappersbolagsdirektivet. Ett sådant bolag ska därmed inte tillämpa motsvarande bestämmelser i värdepappersföreskrifterna. För att säkerställa detta införs en ny paragraf, 1 kap. 1 a §, i värdepappersföreskrifterna där det framgår vilka bestämmelser i föreskrifterna som ett litet och icke-sammanlänkat bolag inte ska tillämpa. Bestämmelserna genomför artiklarna 25.1–3, 4 första stycket och 29.3 i värdepappersbolagsdirektivet för värdepappersföreskrifternas del.

På samma sätt som när det gäller tillsynsföreskrifterna knyter undantaget an till de nya bestämmelserna i 8 kap. 1 a och 1 b §§ lagen om värdepappersmarknaden (se avsnitt 2.3.1). En skillnad är dock att de bestämmelser i värdepappersföreskrifterna som undantaget omfattar inte har något samband med de bestämmelser som avses i 8 kap. 1 a § andra stycket lagen om värdepappersmarknaden. Om Finansinspektionen fattar ett beslut enligt den senare bestämmelsen påverkar det därför inte tillämpningen av undantaget i värdepappersföreskrifterna.

2.4.1.3 Undantag från bestämmelserna om ersättningssystem

Finansinspektionens ställningstagande: Vissa bestämmelser om ersättningssystem i nya 3 a kap. värdepappersföreskrifterna ska inte tillämpas på ersättning till vissa personer eller på vissa bolag.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna uttalar sig inte om förslaget. *Fondbolagens förening* anser att undantag i fråga om rörlig ersättning liknande de som föreslås för värdepappersbolag bör införas även för fondbolag och AIF-förvaltare.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 32.4 b i värdepappersbolagsdirektivet ska bestämmelser som genomför artikel 32.1 j, 32.1 l och 32.3 tredje stycket i

samma direktiv inte tillämpas på ersättning till en person vars årliga rörliga ersättning inte överstiger 50 000 euro och inte utgör mer än en fjärdedel av personens totala årliga ersättning. Dessa bestämmelser är, enligt artikel 32.4 a i direktivet, inte heller tillämpliga på värdepappersbolag vars tillgångar understiger ett angivet tröskelvärde. Vidare framgår det av artikel 33.1 att inte heller den artikeln ska vara tillämplig på dessa bolag. Finansinspektionen genomför dessa undantag genom nya 3 a kap. 1 § andra och tredje styckena värdepappersföreskrifterna.

Fondbolagens förening anser att det även i fråga om rörlig ersättning i fondbolag och AIF-förvaltare bör föras in undantag för bolag och ersättningar som underskrider vissa gränsvärden. Finansinspektionen konstaterar att frågan inte kan hanteras inom ramen för detta föreskriftsarbete.

2.4.1.4 Definitioner

Finansinspektionens ställningstagande: Nya definitioner tas in i värdepappersföreskrifterna, framför allt till följd av att bestämmelser om ersättnings-system förs in i föreskrifterna. Definitionen av *ersättningskommitté* tas bort.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Med anledning av att bestämmelserna om ersättning förs in i värdepappersföreskrifterna (se avsnitt 2.4.3 nedan) anser Finansinspektionen att det inte finns skäl att i värdepappersföreskrifterna definiera *ersättningskommitté* med hänvisning till ersättningsföreskrifterna. Därför tas den definitionen i 2 kap. 1 § 1 värdepappersföreskrifterna bort.

En definition av termen *riskpåverkande personal* ska läggas till i värdepappersföreskrifterna. Definitionen pekar ut den kategori av anställda som bestämmelserna som genomför artiklarna 30 och 32 i värdepappersbolagsdirektivet ska omfatta (se avsnitt 2.4.3.1 nedan). Definitionen innehåller vidare en hänvisning till den tekniska standard som enligt artikel 30.4 i värdepappersbolagsdirektivet ska antas med kriterier för att identifiera sådana anställda samt exempel på anställda som alltid ska anses ingå i kretsen.

Som framgår av avsnitt 2.4.3 genomför Finansinspektionen värdepappersbolagsdirektivets ersättningsbestämmelser i värdepappersföreskrifterna och inte i ersättningsföreskrifterna. Som en följd av detta anser Finansinspektionen att de etablerade definitioner som finns i ersättningsföreskrifterna och som är relevanta för förståelsen av ersättningsbestämmelserna bör tas in i värdepappersföreskrifterna. Därför görs ett tillägg till definitionerna i 2 kap. 1 § 1–3, 5 och 9 värdepappersföreskrifterna. Definitionen av *diskretionär pensionsförmån* är densamma som i artikel 4.1.73 i tillsynsförordningen. Definitionerna av *ersättning*, *ersättningspolicy*, *rörlig ersättning* och *kontrollfunktion* härrör

däremot inte från något av de EU-rättsliga regelverken om kapitaltäckning, men tas ändå med i värdepappersföreskrifterna i stort sett oförändrade.

2.4.2 Allmänna organisatoriska krav

2.4.2.1 Riskhantering

Finansinspektionens ställningstagande: Ett värdepappersbolag ska i sin riskhantering beakta särskilt angivna risker och ska säkerställa att styrelsen och riskutskottet får information om relevanta risker.

Ett värdepappersbolag vars tillgångar överstiger ett angivet tröskelvärde ska inrätta ett riskutskott som ska fungera som rådgivare åt styrelsen.

De nuvarande bestämmelserna i värdepappersföreskrifterna om information till riskutskottet och om funktionen för riskhantering, ska fortsätta att gälla för de värdepappersbolag som ska tillämpa tillsynsförordningen. Sådana bolag ska också tillämpa bestämmelser i SRK-föreskrifterna om riskutskott och om offentliggörande av information om styrning och organisation.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen gör vissa justeringar i 3 kap. värdepappersföreskrifterna med anledning av artiklarna 28 och 29 i värdepappersbolagsdirektivet. I dessa artiklar finns bestämmelser om styrelsens roll i riskhanteringen samt om riskhanteringen specifikt. Enligt propositionen ska dessa bestämmelser genomföras i svensk rätt genom föreskrifter på lägre nivå än lag.⁵⁹

Bestämmelserna i 3 kap. 3 och 4 §§ värdepappersföreskrifterna genomför artikel 91.9 och 91.10 i kapitaltäckningsdirektivet. Dessa direktivbestämmelser ska, till följd av en hänvisning i artikel 9.1 i Mifid 2, även i fortsättningen tillämpas av värdepappersbolag. Bestämmelserna i 3 kap. 3 och 4 §§ värdepappersföreskrifterna ska därför behållas.

Bestämmelsen i 3 kap. 5 § värdepappersföreskrifterna innehåller krav på offentliggörande av viss information om företagets styrning och organisation på företagets webbplats. Bestämmelsen genomför artikel 96 i kapitaltäckningsdirektivet. Någon motsvarighet till den artikeln finns inte i värdepappersbolagsdirektivet. Bestämmelsen tas därför bort. De värdepappersbolag som ska tillämpa tillsynsförordningen ska i fortsättningen tillämpa den motsvarande bestämmelsen i 2 kap. 14 § SRK-föreskrifterna.

⁵⁹ Se prop. 2020/21:173, avsnitt 9.2.

Finansinspektionen lägger vidare till en ny paragraf, nya 3 kap. 5 §, som genomför artikel 28.5 i värdepappersbolagsdirektivet. Bestämmelsen innebär att såväl styrelsen som riskutskottet ska ha tillgång till information om värdepappersbolagets risker.

Nuvarande 3 kap. 6 § värdepappersföreskrifterna, om information till riskutskottet, genomför artikel 76.4 i kapitaltäckningsdirektivet som även fortsättningsvis ska gälla för de värdepappersbolag som ska tillämpa tillsynsförordningen. Även om bestämmelsen i och för sig liknar nya 3 kap. 5 § (se ovan), så finns det skillnader. Värdepappersföreskrifterna justeras därför så att nuvarande 3 kap. 6 § ska fortsätta att gälla för de värdepappersbolag som är kreditinstitut enligt tillsynslagen. Motsvarande bestämmelser i SRK-föreskrifterna är inte anpassade till den delegerade förordningen till Mifid 2⁶⁰ varför det inte är lämpligt att ange att bolagen ska tillämpa dem i stället.

Av samma skäl ska bestämmelserna om funktionen för riskhantering i nuvarande 3 kap. 7–9 §§, som genomför artikel 76.5, bara tillämpas på de värdepappersbolag som är kreditinstitut enligt tillsynslagen. Detta eftersom det i värdepappersbolagsdirektivet inte finns någon bestämmelse om särskild funktion för riskhantering som motsvarar artikel 76.5 i kapitaltäckningsdirektivet. Bestämmelserna flyttas och numreras om till 14–16 §§ i samma kapitel samt justeras så att de bara tillämpas på angivna värdepappersbolag.

Nya bestämmelser om riskhantering förs in i nya 3 kap. 7–11 §§ värdepappersföreskrifterna för att genomföra artikel 29.1 i värdepappersbolagsdirektivet. Finansinspektionen bedömer att artikel 29.2, om vilka hänsyn som ska tas vid avveckling av verksamhet, inte behöver genomföras.

De nya bestämmelserna i värdepappersföreskrifterna innebär kompletterande regler om värdepappersbolagens riskhantering med fokus på riskernas inverkan på kapitalbasen. Bestämmelserna pekar ut vissa specifika risker som särskilt ska beaktas (3 kap. 7 § 1, 2 och 4) och på vilket sätt. Det framgår även att andra risker som har en inverkan på kapitalbasen ska beaktas (3 kap. 7 § 3 och 10 §). Regler om värdepappersbolagens riskhantering finns i övrigt i framför allt artikel 23 i den delegerade förordningen till Mifid 2.

Ett värdepappersbolag som uppfyller kraven för att anses vara ett litet och icke-sammanlänkat värdepappersbolag enligt artikel 12.1 i värdepappersbolagsförordningen ska som huvudregel inte tillämpa artiklarna 25–35 i värdepappersbolagsdirektivet.⁶¹ Enligt artikel 29.3 ska dock ett sådant bolag tillämpa

⁶⁰ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/575 av den 8 juni 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU om marknader för finansiella instrument avseende tekniska standarder för tillsyn när det gäller data som ska offentliggöras av handelsplatser om kvaliteten på utförandet av transaktioner.

⁶¹ Se artikel 25.1 i värdepappersbolagsdirektivet.

artikel 29.1 a, c och d. Det innebär att ett litet och icke-sammanlänkat värdepappersbolag ska tillämpa nya 3 kap. 7 § 1, 3 och 4 värdepappersföreskrifterna (som behandlar kundrisker, marknadsrisker och likviditetsrisker). Enligt Finansinspektionens bedömning ska ett litet och icke-sammanlänkat värdepappersbolag även tillämpa 3 kap. 8–11 §§ eftersom dessa paragrafer reglerar tillämpningen av 7 § 1, 3 och 4 samma kapitel. Se avsnitt 2.4.1 om hur tillämpningsområdet ska bestämmas.

Bestämmelser om riskutskott har hittills funnits i 3 kap. 10–13 §§ värdepappersföreskrifterna. Dessa paragrafer genomför delar av artikel 76.3 och 76.4 i kapitaltäckningsdirektivet. Bestämmelser som till viss del motsvarar dessa finns i artikel 28.4 i värdepappersbolagsdirektivet.

Enligt artikel 28.4 första stycket i värdepappersbolagsdirektivet ska alla värdepappersföretag som har tillgångar, inom och utanför balansräkningen, till ett värde av i genomsnitt 100 miljoner euro eller mer under den fyraårsperiod som föregår det aktuella räkenskapsåret inrätta en riskkommitté. Enligt artikel 76.3 första stycket kapitaltäckningsdirektivet gäller kravet på riskkommitté för *betydande institut*. Vidare ställs i artikel 29.4 andra stycket i värdepappersbolagsdirektivet ett uttryckligt krav på att medlemmarna i kommittén ska kunna hantera värdepappersföretagets riskaptit och riskstrategi, inte bara kunna förstå och övervaka dem (jfr artikel 76.3 första stycket kapitaltäckningsdirektivet). Dessa skillnader mellan direktiven föranleder att ändrade 3 kap. 12 och 13 §§ inte fullt motsvarar nuvarande 10 och 11 §§.

I nuvarande 3 kap. 12 och 13 §§ värdepappersföreskrifterna anges specifika arbetsuppgifter för riskutskottet som övervakning av prissättning av skulder och tillgångar som erbjuds en kund och bistånd vid upprättande av ersättningspolicy och ersättningspraxis. Bestämmelserna genomför artikel 76.3 tredje stycket och 76.4 andra stycket andra meningen i kapitaltäckningsdirektivet, som inte har någon motsvarighet i värdepappersbolagsdirektivet. Av den anledningen ska bestämmelserna tas bort.

Sammanfattningsvis är alltså skillnaden mellan bestämmelserna om riskutskott i värdepappersbolagsdirektivet respektive kapitaltäckningsdirektivet sådana att svenska bestämmelser som genomför värdepappersbolagsdirektivet inte kan tillämpas av värdepappersbolag som ska tillämpa tillsynsförordningen. Sådana företag ska i stället tillämpa bestämmelserna om riskutskott i 5 kap. 12–15 §§ SRK-föreskrifterna (se avsnitt 2.4.1.1).

2.4.2.2 Kontroll av regelefterlevnad

Finansinspektionens ställningstagande: Värdepappersbolag ska ha interna kontrollrutiner, administrativa förfaranden och redovisningsförfaranden som gör det möjligt för Finansinspektionen att när som helst kontrollera att bolaget följer angivna bestämmelser som genomför värdepappersbolagsdirektivet eller följer av värdepappersbolagsförordningen.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Två nya bestämmelser om administrativa förfaranden för kontroll av regelefterlevnad införs i 8 kap. 5 och 6 §§ värdepappersföreskrifterna. Dessa bestämmelser genomför artikel 4.5 andra meningen och artikel 4.6 i värdepappersbolagsdirektivet på ett generellt plan. I de nya paragraferna anges vilka bestämmelser som kontrollen av efterlevnad avser. Värdepappersbolagsdirektivet genomförs även i denna del genom bestämmelser i tillsynsföreskrifterna med uttryckliga och preciserade krav på administrativa förfaranden för kontroll av efterlevnad om rapportering enligt värdepappersbolagsförordningen (se avsnitt 2.3.3 ovan) och intern bedömning av bolagets kapital och likviditet enligt 8 kap. 4 § lagen om värdepappersmarknaden (se avsnitt 2.3.4 ovan).

Som framgår i avsnitt 1.2.1.8 följer det av dessa artiklar att värdepappersföretag dels ska ha interna kontrollrutiner, administrativa förfaranden och redovisningsförfaranden, dels dokumentera system och processer, i syfte att möjliggöra för en behörig myndighet att kontrollera att värdepappersbolagen följer de bestämmelser som genomför värdepappersbolagsdirektivet samt värdepappersbolagsförordningen. Av propositionen framgår att artikel 4.5 andra meningen och artikel 4.6 i värdepappersbolagsdirektivet bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.⁶²

2.4.3 Ersättningssystem

Finansinspektionens ställningstagande: De bestämmelser om ersättningssystem i värdepappersbolagsdirektivet som ska genomföras av Finansinspektionen förs in i ett nytt kapitel i värdepappersföreskrifterna.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Bestämmelser om ersättningssystem i värdepappersbolag finns i dag främst i ersättningsföreskrifterna. Dessa föreskrifter genomför merparten av kapitaltäckningsdirektivets ersättningsbestämmelser och är tillämpliga på både kreditinstitut och värdepappersbolag.

Enligt artikel 26.1 d i värdepappersbolagsdirektivet ska värdepappersföretag ha en ersättningspolicy och en ersättningspraxis som är förenliga med och främjar en sund och effektiv riskhantering. Denna bestämmelse genomförs genom en ny bestämmelse i 8 kap. 4 c § lagen om värdepappersmarknaden.⁶³

⁶² Se prop. 2020/21:173, avsnitt 11.2.

⁶³ Se prop. 2020/21:173, avsnitt 10.2 och s. 252.

I artiklarna 30–34 i värdepappersbolagsdirektivet finns bestämmelser som kompletterar artikel 26.1 d. Dessa bestämmelser rör ersättningspolicy, värdepappersföretag som tar emot ett extraordinärt offentligt finansiellt stöd, rörlig ersättning, ersättningskommitté samt rapportering av uppgifter om personer med särskilt hög inkomst. Artiklarna 30–34 ska enligt propositionen till största delen genomföras i svensk rätt genom föreskrifter på lägre nivå än lag.⁶⁴

Även om de flesta av bestämmelserna i artikel 30–34 i värdepappersbolagsdirektivet har en motsvarighet i kapitaltäckningsdirektivet finns det vissa mindre skillnader. För att göra det tydligt vilka bestämmelser som gäller för vilken typ av företag införs separata föreskrifter om ersättningssystem i värdepappersbolag. Värdepappersbolagen ska därmed inte längre tillämpa ersättningsföreskrifterna. Värdepappersbolag enligt 8 kap. 1 c § lagen om värdepappersmarknaden ska dock även i fortsättningen tillämpa ersättningsföreskrifterna i stället för de nya bestämmelserna i värdepappersföreskrifterna, eftersom dessa bolag ska tillämpa tillsynsförordningen samt hela eller delar av kapitaltäckningsdirektivet. Vidare ska de nya bestämmelserna inte tillämpas på ett sådant värdepappersbolag som anses vara ett litet och icke-sammanlänkat värdepappersföretag enligt artikel 12.1 i värdepappersbolagsförordningen.⁶⁵ Se avsnitt 2.3.1 om hur tillämpningsområdet anges.

De nya bestämmelserna om ersättningssystem i värdepappersbolag tas in som ett nytt kapitel i värdepappersföreskrifterna, 3 a kap. Strukturen i detta kapitel följer till stor del artiklarna 30–34 i värdepappersbolagsdirektivet.

2.4.3.1 Ersättningspolicy

Finansinspektionens ställningstagande: Ett värdepappersbolag ska ha en ersättningspolicy som omfattar alla anställda. Ersättningspolicyn ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering och ska vara könsneutral.

Ett värdepappersbolag ska iaktta vissa principer när det fastställer och tillämpar sin ersättningspolicy för riskpåverkande personal. Detta ska ske på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till bolagets storlek och interna organisation samt till verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: *Sveriges advokatsamfund* anser att Finansinspektionen har övertolkat skillnaden mellan artikel 92.2 g i kapitaltäckningsdirektivet och artikel 30.1. j i värdepappersbolagsdirektivet, som behandlar kriterierna som

⁶⁴ Se prop. 2020/21:173, avsnitt 10.1.

⁶⁵ Jämför 8 kap. 1 a och b §§ lagen om värdepappersmarknaden enligt lagrådsremissen förslag samt artikel 25.1 i värdepappersbolagsdirektivet.

ska fastställas för fast och rörlig ersättning, och menar att ingen skillnad i sak mellan de båda bestämmelserna är avsedd.

Finansinspektionens skäl: Artikel 30 i värdepappersbolagsdirektivet innehåller bestämmelser om ersättningspolicyer. I nuvarande 2–4 kap. ersättningsföreskrifterna finns flera bestämmelser om ersättningspolicyer. För att förenkla för de som ska tillämpa de nya bestämmelserna i värdepappersföreskrifterna samlas bestämmelser om ett värdepappersbolags ersättningspolicy, i förhållande till syftet att främja en sund och effektiv riskhantering, i 3 a kap. 3–5 §§ värdepappersföreskrifterna. Av samma skäl följer strukturen på paragraferna till största delen artikel 30 i värdepappersbolagsdirektivet.

För värdepappersbolag finns det sedan tidigare även andra regler om ersättningspolicyer. I lagen om värdepappersmarknaden⁶⁶ och i artikel 27 i den delegerade förordningen till Mifid 2 finns bestämmelser om ersättningspolicyer med ett annat underliggande syfte, nämligen att främja ansvarsfulla affärsmetoder och en rättvis behandling av kunder och för att undvika intressekonflikter i förhållande till kunder. Dessa regler gäller för värdepappersinstitut,⁶⁷ inklusive för sådana bolag som uppfyller kraven på att vara små och icke-sammanlänkade enligt artikel 12.1 i värdepappersbolagsförordningen.

Medan ersättningspolicyn generellt, enligt såväl nya 3 § som bestämmelserna i lagen om värdepappersmarknaden och den delegerade förordningen till Mifid 2, ska omfatta samtliga anställda förtydligas i 4 § att principerna som anges i den paragrafen endast gäller i fråga om riskpåverkande personal, se nedan i detta avsnitt om begreppet.

Principen att ett värdepappersföretags ersättningspolicy ska vara könsneutral och förenlig med och främja sund och effektiv riskhantering framgår av både artikel 26.1 d och artikel 30.1 b och c⁶⁸ i värdepappersbolagsdirektivet och gäller i förhållande till alla anställda. Dessa krav genomförs i 3 a kap. 3 § som kompletterar 8 kap. 8 § lagen om värdepappersmarknaden. Bestämmelsen motsvaras av 2 kap. 1 § ersättningsföreskrifterna utom att ersättningspolicyn enligt denna även ska *motverka ett överdrivet risktagande*. Detta reflekterar skillnaderna mellan artikel 30.1 c värdepappersbolagsdirektivet och artikel 92.2 a i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelsen i artikel 92.2 i kapitaltäckningsdirektivet (som motsvarar artikel 30.1 i värdepappersbolagsdirektivet) om vilka personalkategorier som ska anses vara så kallade risktagare har ändrats genom direktiv (EU) 2019/878⁶⁹.

⁶⁶ Se 8 kap. 8 e § 1 d och 9 kap. 10 § lagen om värdepappersmarknaden.

⁶⁷ Det vill säga inte enbart för värdepappersbolag som bestämmelserna i nya 3 a kap.

⁶⁸ Motsvarar i stort artikel 92.2 a och aa i kapitaltäckningsdirektivet.

⁶⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/878 av den 20 maj 2019 om ändring av direktiv 2013/36/EU vad gäller undantagna enheter, finansiella holdingföretag, blandade finansiella holdingföretag, ersättning, tillsynsåtgärder och tillsynsbefogenheter och kapitalbevarande åtgärder.

Dessa personalkategorier framgår nu i stället av en separat punkt, artikel 92.3 i kapitaltäckningsdirektivet. Finansinspektionen har med anledning av detta nyligen anpassat ersättningsföreskrifterna och infört en ny paragraf, 1 kap. 4 a §, där dessa personalkategorier definieras.

När det gäller ersättningsreglerna för värdepappersbolag införs i stället ett nytt begrepp, *riskpåverkande personal*, i föreskrifterna för att peka ut den personalkrets som omfattas av de bestämmelser som genomför artiklarna 30 och 32 i värdepappersbolagsdirektivet. Detta begrepp definieras utifrån artikel 30.1 i direktivet som anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på riskprofilen för företaget eller för de tillgångar som det förvaltar. Vilka personalkategorier i ett värdepappersföretag som alltid omfattas av denna definition förtydligas (i likhet med den tidigare lydelsen av artikel 92.2) i samma artikel. Dessa är personer i ledande befattning, risktagare, personal som utövar kontrollfunktioner och alla anställda vars totala ersättning åtminstone är i nivå med den lägsta ersättningen för personer i ledande befattning eller risktagare. EBA har dessutom, i samråd med Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma), utarbetat ett förslag⁷⁰ till tekniska tillsynsstandarder för att specificera lämpliga kriterier i syfte att fastställa kategorier av personal vars yrkesutövning har en väsentlig inverkan på värdepappersbolagets riskprofil. Kommissionen har ännu inte antagit de tekniska standarderna. I definitionen av riskpåverkande personal tas en hänvisning till dessa tekniska tillsynsstandarder i deras slutliga och antagna form in.

I artikel 30.1 och 30.2 i värdepappersbolagsdirektivet anges ett antal principer som företagen ska iaktta när de fastställer och tillämpar sin ersättningspolicy för riskpåverkande personal. Nya 3 a kap. 4 § genomför artikel 30.1 a, d–k och 30.2 i värdepappersbolagsdirektivet.⁷¹ Nedan följer en detaljerad genomgång av hur genomförandet har utformats i förhållande till motsvarande bestämmelser i ersättningsföreskrifterna och i kapitaltäckningsdirektivet. I många fall är bestämmelserna som följer av värdepappersbolagsdirektivet liknande de som följer av kapitaltäckningsdirektivet varför Finansinspektionen inte anser att de nya bestämmelserna innebär någon egentlig ändring i sak även om reglerna i olika omfattning formuleras på olika sätt.

Artikel 30.1 a i värdepappersbolagsdirektivet genomförs i nya 3 a kap. 4 § 1 värdepappersföreskrifterna. Av artikel 30.1 a framgår att ersättningspolicyn ska vara tydligt dokumenterad. Motsvarande krav saknas i artikel 92 i kapitaltäckningsdirektivet, men finns i 2 kap. 1 § ersättningsföreskrifterna. Enligt artikel 92.2 i kapitaltäckningsdirektivet ska hänsyn tas även till verksamhetens art vid utformningen av ersättningspolicyn. Då *art* inte är en av de faktorer som

⁷⁰ Final Report Draft Regulatory Technical Standards on criteria to identify categories of staff whose professional activities have a material impact on an investment firm's risk profile or assets it manages under Directive (EU) 2019/2034 (IFD) of the European Parliament and of the Council on the prudential supervision of investment firms (EBA/RTS/2021/02).

⁷¹ Artikel 30.1 d–k motsvaras till stor del av artikel 92.2 b–g i kapitaltäckningsdirektivet.

ska beaktas enligt värdepappersbolagsdirektivet utelämnas det från föreslagna 3 a kap. 4 § 1 värdepappersföreskrifterna. Finansinspektionen anser dock att denna justering inte i praktiken innebär någon skillnad i tillämpningen jämfört med 2 kap. 1 § ersättningsföreskrifterna.

En ny bestämmelse, 3 a kap. 4 a § 2 värdepappersföreskrifterna, som i stort motsvarar 2 kap. 2 § andra meningen ersättningsföreskrifterna,⁷² genomför artikel 30.1 d i värdepappersbolagsdirektivet. Skillnaderna mellan denna bestämmelse och den i ersättningsföreskrifterna reflekterar att ett värdepappersbolags ersättningspolicy ska beakta ”långsiktiga effekter av fattade investeringsbeslut” enligt värdepappersbolagsdirektivet i stället för att ”överensstämma med företagets värderingar och långsiktiga intressen” enligt kapitaltäckningsdirektivet.

För att genomföra artikel 30.1 e i värdepappersbolagsdirektivet förs nya 3 a kap. 4 § 3 in i värdepappersföreskrifterna. I artikel 92.2 b i kapitaltäckningsdirektivet anges liksom i värdepappersbolagsdirektivet att ersättningspolicyn ska innehålla åtgärder för att undvika intressekonflikter. I ersättningsföreskrifterna saknas en uttrycklig bestämmelse med samma innehåll. Finansinspektionen anser att det bör finnas en bestämmelse i 3 a kap. värdepappersföreskrifterna som fullt återspeglar artikel 30.1 e i värdepappersbolagsdirektivet.

Artikel 30.1 f i värdepappersbolagsdirektivet om ledningsorganets ansvar genomförs i nya 3 a kap. 4 § 4 värdepappersföreskrifterna. Motsvarande bestämmelse i artikel 92.2 c i kapitaltäckningsdirektivet, har genomförts i 3 kap. 2 och 5 §§ ersättningsföreskrifterna.

Bestämmelsen i artikel 30.1 g i värdepappersbolagsdirektivet genomförs i nya 3 a kap. 4 § 5 värdepappersföreskrifterna. En liknande bestämmelse finns i artikel 92.2 d i kapitaltäckningsdirektivet och har genomförts i 3 kap. 6 § ersättningsföreskrifterna. Även om reglerna är formulerade på olika sätt anser Finansinspektionen att den nya bestämmelsen inte innebär någon skillnad i sak.

Artikel 30.1 h–j i värdepappersbolagsdirektivet innebär i sak, enligt Finansinspektionens bedömning, huvudsakligen detsamma som artikel 92.2 e–g i kapitaltäckningsdirektivet. Vid genomförandet av artikel 92.2 g i kapitaltäckningsdirektivet påpekades att bestämmelsen var utformad som en börregel, vilket fick anses lämna större utrymme vid genomförandet av bestämmelsen. Vid genomförandet av kapitaltäckningsdirektivet tog man inte med angivelsen om vad fast grundlön skulle återspegla eftersom Finansinspektionen ansåg att villkoren för fast lön borde lämnas åt arbetsmarknadens parter att närmare sätta ramarna för i enlighet med svensk arbetsrätt och praxis. Kravet på att rörlig ersättning ska återspegla en hållbar och riskjusterad prestation ansågs redan framgå av föreskrifterna i övrigt när det gäller anställda

⁷² Jfr artikel 92.2 b i kapitaltäckningsdirektivet.

vars arbetsuppgifter inverkar på företagets riskprofil. Vidare noterades att för rörlig ersättning, som alla former av ersättning, ska vara förenlig med en sund och effektiv riskhantering och motverka ett överdrivet risktagande. Mot denna bakgrund, och med beaktande av att bestämmelsen i kapitaltäckningsdirektivet är utformad som en bör-regel, ansåg Finansinspektionen att syftet med direktivet kunde uppnås genom att i ersättningsföreskrifterna (2 kap. 2 a §) enbart återge principen att ersättningspolicyn ska innehålla tydliga fastställda kriterier för fast respektive rörlig ersättning och redogöra för skillnaderna mellan kriterierna.⁷³ *Sveriges advokatsamfund* anser att innebörden av *bör* i artikel 92.2 g i kapitaltäckningsdirektivet övertolkades vid genomförandet av det direktivet. Finansinspektionen konstaterar dock att motsvarande bestämmelse i värdepappersbolagsdirektivet, artikel 30.1 j, där det anges vad ersättningarna återspeglar inte lämnar något större utrymme vid genomförandet. Vidare anser myndigheten att tillägget om vad rörlig ersättning ska återspegla förtydligar bestämmelsen, vilket säkerställer en korrekt tillämpning, även om principerna indirekt går att utläsa ur övriga bestämmelser. Samma sak gäller för förtydligandet av fast grundlön. Finansinspektionen bedömer inte att detta förtydligande skulle inskränka på möjligheten att ingå eller tillämpa kollektivavtal på ett väsentligt sätt eller för arbetsmarknadens parter att närmare reglera vad fast grundlön ska motsvara. Bestämmelserna i artikel 30.1 h–j i värdepappersbolagsdirektivet genomförs i nya 3 a kap. 4 § 6–8 som följer innebörden av direktivtexten i stor utsträckning. Motsvarande bestämmelser i ersättningsföreskrifterna finns i 3 kap. 8 och 9 §§, 3 kap. 2 och 4 §§ respektive 2 kap. 2 a §.

Artikel 30.1 k och 30.2 i värdepappersbolagsdirektivet, som rör förhållandet mellan rörlig och fast ersättning, genomförs genom nya 3 a kap. 4 § 9 värdepappersföreskrifterna. Artikel 94.1 f och g i kapitaltäckningsdirektivet är i delar mycket lik dessa bestämmelser i värdepappersbolagsdirektivet. En viktig skillnad är att det i värdepappersbolagsdirektivet uttryckligen anges vad som ska beaktas när värdepappersföretagen fastställer en lämplig kvot mellan fast och rörlig ersättning, medan det i kapitaltäckningsdirektivet anges en maximikvot i kombination med utrymme för att tillåta undantag från maximikvoten under vissa omständigheter.⁷⁴ Nya 3 a kap. 4 § 9 värdepappersföreskrifterna skiljer sig därför i sak från 4 kap. 1 § ersättningsföreskrifterna. I artikel 94.1 f i kapitaltäckningsdirektivet anges vidare att ”fasta och rörliga delar av den totala ersättningen ska vara lämpligt avvägda”. Då denna formulering saknas i värdepappersbolagsdirektivet finns motsvarande skrivning inte med i nya 3 a kap. 4 § 9.

⁷³ Se beslutspromemorian Föreskrifter om tillsynskrav, kapitalbuffertar och bolagsstyrning (FI dnr 11-13269), s. 71.

⁷⁴ Av skäl 25 till värdepappersbolagsdirektivet framgår dock att medlemsstaterna har en möjlighet att införa strängare krav när det gäller maximikvoten mellan de fasta och rörliga ersättningsdelarna. Denna möjlighet har utnyttjats och nuvarande maximikvot i 8 kap. 8 f § lagen om värdepappersmarknaden finns kvar efter ändringarna.

Enligt artikel 30.3 i värdepappersbolagsdirektivet ska ett företag fastställa och tillämpa de principer som ska gälla för ersättningspolicyn för riskpåverkande personal på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till företagets storlek och interna organisation samt till verksamhetens art, omfattning och komplexitet. Bestämmelsen saknar motsvarighet i kapitaltäckningsdirektivet. Artikel 30.3 i värdepappersbolagsdirektivet genomförs genom en proportionalitetsbestämmelse i nya 3 a kap. 5 § värdepappersföreskrifterna.

2.4.3.2 Rörlig ersättning

Finansinspektionens ställningstagande: Rörlig ersättning till riskpåverkande personal ska uppfylla ett antal krav som anges i föreskrifterna. Kraven gäller bland annat frågor om prestationsbedömningar, ersättningens påverkan på bolagets kapitalbas, garanterad rörlig ersättning samt hur risker ska beaktas vid beräkningen och fördelningen av den rörliga ersättningen.

En del av den rörliga ersättningen till riskpåverkande personal ska skjutas upp över en period på tre till fem år innan den betalas ut eller äganderätten övergår till den anställda. Den uppskjutna rörliga ersättningen får betalas ut en gång om året jämnt fördelad över den tid som ersättningen har skjutits upp.

Minst hälften av den rörliga ersättningen till riskpåverkande personal ska bestå av aktier eller andra angivna instrument. Sådan ersättning ska omfattas av restriktioner som innebär att den anställda inte får förfoga över instrumenten under minst ett år.

Rörlig ersättning till riskpåverkande personal ska kunna falla bort om värdepappersbolagets finansiella resultat är svagt eller negativt. Sådan ersättning ska vidare bara betalas ut om det är försvarbart utifrån kriterier som fastställts i ersättningspolicyn och som särskilt beaktas situationer då den anställda deltagit i ett handlande som lett till betydande förluster för värdepappersbolaget eller inte längre anses uppfylla lämplighetskraven.

Diskretionära pensionsförmåner till riskpåverkande personal ska överensstämma med värdepappersbolagets affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen. Sådana pensionsförmåner ska överlåtas eller betalas ut i form av aktier eller andra angivna instrument. Om pensionsförmånerna överlåts till en anställd i samband med pensioneringen ska den anställda inte få förfoga över instrumenten under en period på minst fem år. Om pensionsförmånerna överlåts till en anställd på grund av att anställningen upphör innan den anställda går i pension, ska de omfattas av uppskjutande i minst fem år.

Ett värdepappersbolag ska säkerställa att riskpåverkande personal inte använder personliga risksäkringsstrategier eller försäkringar som är kopplade till ersättning och ansvar för att urholka de principer om rörlig ersättning som följer av föreskrifterna.

Ett värdepappersbolag ska följa krav på proportionalitet när det tillämpar bestämmelserna om rörlig ersättning till riskpåverkande personal.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: I artikel 32⁷⁵ i värdepappersbolagsdirektivet finns bestämmelser om rörlig ersättning. Bestämmelserna finns, precis som de om ersättningspolicyer, på flera ställen i 2–4 kap. ersättningsföreskrifterna. För att förenkla de nya bestämmelserna om rörlig ersättning i värdepappersbolag samlas bestämmelserna i nya 3 a kap. 6–12 §§ värdepappersföreskrifterna under rubriken ”Rörlig ersättning”. Avsnittet följer dock inte strukturen i artikel 32 i värdepappersbolagsdirektivet i sin helhet, utan samlar kopplade bestämmelser under särskilda rubriker med avsikt att förenkla läsandet ytterligare. I 6 § förtydligas att kraven som nämns i samma paragraf endast gäller rörlig ersättning som betalas ut till riskpåverkande personal (se avsnitt 2.4.1. och 2.4.3.1).

Nedan följer en detaljerad genomgång av hur genomförandet av artikel 32 i värdepappersbolagsdirektivet har utformats i förhållande till motsvarande bestämmelser i ersättningsföreskrifterna och i kapitaltäckningsdirektivet. På samma sätt som för bestämmelserna om ersättningspolicyer finns likheter mellan det som följer av värdepappersbolagsdirektivet och av kapitaltäckningsdirektivet varför Finansinspektionen inte anser att dessa nya bestämmelser innebär någon egentlig ändring i sak även om reglerna i olika omfattning formuleras på olika sätt.

Artikel 32.1 a–c i värdepappersbolagsdirektivet om prestationsbedömning när rörlig ersättning bestäms, genomförs i nya 3 a kap. 6 § 1–3 värdepappersföreskrifterna. Bestämmelserna innebär att om den rörliga ersättningen är prestationsbaserad så ska beloppet baseras på en kombination av bedömningen av personens prestation och av den berörda affärsenhetens och värdepappersbolagets övergripande resultat. Dessa bestämmelser motsvaras i all väsentlighet av artikel 92.1 a och b i kapitaltäckningsdirektivet som genomförts i 4 kap. 3 och 4 §§ ersättningsföreskrifterna. Skillnaderna mellan de nya bestämmelserna i värdepappersföreskrifterna och de nuvarande i ersättningsföreskrifterna avser inte att ändra någonting i sak. Ett undantag gäller dock i förhållande till 4 kap. 4 § ersättningsföreskrifterna, som föreskriver att de finansiella och icke-finansiella kriterier som företaget lägger till grund för beslut om ersättning ska specificeras och dokumenteras. Den bestämmelsen följer inte av genomförandet av kapitaltäckningsdirektivet, och har inte heller någon motsvarighet i

⁷⁵ I artikel 94.1 a–c och ep i kapitaltäckningsdirektivet finns bestämmelser som till stor del motsvarar dem i artikel 32.14 i värdepappersbolagsdirektivet.

värdepappersbolagsdirektivet. Någon motsvarande bestämmelse finns därför inte i värdepappersföreskrifterna.

Artikel 32.1 d–g i värdepappersbolagsdirektivet genomförs i nya 3 a kap. 6 § 4–7. Bestämmelserna behandlar rörlig ersättning i förhållande till påverkan på kapitalbasen, nyanställning, att en anställning upphör och inlösen av tidigare anställningskontrakt. Dessa bestämmelser motsvaras i allt väsentligt av artikel 92.1 c, e, h och i i kapitaltäckningsdirektivet som genomförts i 2 kap. 6, 7, 9 och 10 §§ ersättningsföreskrifterna. Ingen skillnad i sak mellan de nya föreskrifterna och motsvarande i ersättningsföreskrifterna är avsedd.

Bestämmelserna i artikel 32.1 h och i i värdepappersbolagsdirektivet genomförs i nya 3 a kap. och 6 § 8 och 9 värdepappersföreskrifterna. Dessa bestämmelser, som berör hur risker ska beaktas vid fördelning av rörlig ersättning, motsvarar i stort dem i artikel 94.1 j och k i kapitaltäckningsdirektivet som genomförts i 4 kap. 2 § ersättningsföreskrifterna. Inte heller dessa bestämmelser innebär någon skillnad i sak jämfört med bestämmelserna i ersättningsföreskrifterna.

Artikel 32.1 j och k och 32.3 första stycket i värdepappersbolagsdirektivet behandlar utbetalning av rörlig ersättning i form av instrument och uppskjutande av sådan utbetalning. Bestämmelserna genomförs i nya 3 a kap. 8 § värdepappersföreskrifterna. Bestämmelserna liknar dem som finns i artikel 94.1 l i kapitaltäckningsdirektivet och som har genomförts i 4 kap. 7 § och 8 § första stycket ersättningsföreskrifterna. I den nya bestämmelsen har listan på godtagbara instrument anpassats för att återspegla att svenska värdepappersbolag enbart kan vara aktiebolag. Vidare har tillägget i värdepappersbolagsdirektivet om icke-kontanta instrument som återspeglar sammansättningen i instrumenten i de portföljer som förvaltas tagits med. I artikel 32.1 k i värdepappersbolagsdirektivet ges en möjlighet till behöriga myndigheter att godkänna alternativa arrangemang om värdepappersföretag inte utfärdar några av de godkända instrumenten. Eftersom ett svenskt värdepappersbolag måste vara ett aktiebolag anser Finansinspektionen inte att det finns grund för att utnyttja denna möjlighet.

I artikel 32.1 l och 32.3 andra stycket i värdepappersbolagsdirektivet finns regler om uppskjutande av rörlig ersättning. Dessa genomförs i nya 3 a kap. 7 § värdepappersföreskrifterna. Uppskjutande av rörlig ersättning regleras i artikel 94.1 m i kapitaltäckningsdirektivet och har genomförts i 4 kap. 6–8 §§ ersättningsföreskrifterna. Den väsentliga skillnaden mellan bestämmelserna i denna fråga är att den angivna tiden som ersättningen ska skjutas upp är tre till fem år enligt värdepappersbolagsdirektivet, och fyra till fem år enligt kapitaltäckningsdirektivet. I det senare direktivet anges även att uppskjutandeperioden för rörlig ersättning till en styrelseledamot och en anställd i den verkställande ledningen för ett institut som är betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet inte får vara

kortare än fem år. Ingen sådan bestämmelse finns i värdepappersbolagsdirektivet och följaktligen inte heller i de nya bestämmelserna i 3 a kap. värdepappersföreskrifterna. Finansinspektionen anser att övriga skillnader mellan föreskrifterna i denna fråga inte innebär någon skillnad i sak.

I artikel 32.3 första stycket i värdepappersbolagsdirektivet finns en möjlighet att begränsa typen och utformningen av instrument som används som betalning av rörlig ersättning samt att förbjuda användningen av vissa instrument. Motsvarande möjlighet finns även i artikel 94.1 l andra stycket i kapitaltäckningsdirektivet. Av 4 kap. 8 § ersättningsföreskrifterna framgår ett krav på att rörlig ersättning i form av instrument begränsas genom att förfoganderätten går över till den anställda först efter ett år eller längre efter att äganderätten gått över till honom eller henne.⁷⁶ En uppskjuten förfoganderätt är en metod att öka anställdas incitament att agera i linje med företagets långsiktiga intressen. Finansinspektionen anser att detta även fortsättningsvis är ett bra sätt att knyta de individuella incitamenten till företagets för att motverka oförsiktigt risktagande. I likhet med vad som uttalades när 4 kap. 8 § ersättningsföreskrifterna beslutades bedömer myndigheten nu att det inte kan anses vara förenligt med bolagets långsiktiga intresse att ersättningen hålls inne kortare tid än ett år. Mot denna bakgrund införs nya 3 a kap. 8 § andra stycket i värdepappersföreskrifterna.

Enligt artikel 32.1 m i värdepappersbolagsdirektivet ska upp till 100 procent av den rörliga ersättningen kunna sänkas under vissa omständigheter. Motsvarande bestämmelse finns i artikel 94.1 n tredje stycket och har genomförts i 4 kap. 9 § ersättningsföreskrifterna. Bestämmelsen genomförs i nya 3 a kap. 9 §. Ingen skillnad i sak mellan föreskrifterna är avsedd.

I artikel 32.1 n och 32.3 tredje stycket i värdepappersbolagsdirektivet anges principer i fråga om rörlig ersättning i form av diskretionära pensionsförmåner. Dessa bestämmelser genomförs i nya 3 a kap. 10 § värdepappersföreskrifterna. Bestämmelserna har stora likheter med artikel 94.1 o i kapitaltäckningsdirektivet som har genomförts i 2 kap. 4 och 5 §§ ersättningsföreskrifterna. Av kapitaltäckningsdirektivet framgår dock ett krav på en pensionspolicy som inte finns i värdepappersbolagsdirektivet. I övrigt finns inga skillnader i sak.

I artikel 32.2 i värdepappersbolagsdirektivet finns bestämmelser om förbud mot risksäkringsstrategier som riskerar att urholka principerna för rörlig ersättning i artikeln. Dessa genomförs i nya 3 a kap. 11 § värdepappersföreskrifterna. Motsvarande bestämmelser finns i artikel 94.1 p och q i kapitaltäckningsdirektivet som har genomförts i 2 kap. 8 § ersättningsföreskrifterna. Finansinspektionen anser inte att bestämmelsen i artikel 32.2 i värdepappersbolagsdirektivet om att rörlig ersättning inte ska kunna betalas genom

⁷⁶ Se beslutspromemorian Nya föreskrifter om ersättningssystem i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning m.m. (FI dnr 10-9254), s. 36.

finansiella företag eller metoder som gör det enklare att kringgå värdepappersdirektivet eller värdepappersbolagsförordningen behöver återges i föreskrifterna. På motsvarande sätt som vid genomförandet av motsvarande bestämmelser i Ucits-direktivet och i AIFMD:s⁷⁷ bilaga II, bedömer myndigheten att ett sådant agerande, för att kringgå reglerna, skulle strida mot bland annat uppföranderegler i 9 kap. 1 och 10 §§ lagen om värdepappersmarknaden och därför behövs inte bestämmelsen i värdepappersföreskrifterna.⁷⁸

Av artikel 32.1 i värdepappersbolagsdirektivet, jämförd med artikel 30.3, följer att bestämmelserna om rörlig ersättning ska tillämpas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till värdepappersföretagets storlek och interna organisation samt till verksamhetens art, omfattning och komplexitet. En sådan bestämmelse om proportionalitet tas in i nya 3 a kap. 12 § värdepappersföreskrifterna.

2.4.3.3 Ersättningskommitté

Finansinspektionens ställningstagande: Ett värdepappersbolag ska ha en ersättningskommitté som ska bereda beslut om ersättning. Ersättningskommittén ska vara könsbalanserad och ska göra en oberoende bedömning av bland annat bolagets ersättningspolicy och ersättningspraxis. Medlemmarna i ersättningskommittén ska vara ledamöter i värdepappersbolagets styrelse och får inte utöva någon verkställande funktion i bolaget.

Bolag vars tillgångar understiger ett visst tröskelvärde undantas från kraven på ersättningskommitté.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Artikel 33 i värdepappersbolagsdirektivet innehåller bestämmelser om ersättningskommittéer. Det finns bland annat bestämmelser om ersättningskommitténs sammansättning och uppgifter. Bestämmelserna i artikel 33 i värdepappersbolagsdirektivet genomförs genom nya 3 a kap. 13 och 14 §§ värdepappersföreskrifterna. Bestämmelserna motsvaras till största del av artikel 95 i kapitaltäckningsdirektivet som har genomförts i 3 kap. 3–5 §§ ersättningsföreskrifterna.

I kapitaltäckningsdirektivet anges att institut som är betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet

⁷⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010.

⁷⁸ Jfr beslutspromemorian Ändring av Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder (FI dnr 15-15731), s. 14 f.

ska inrätta en ersättningskommitté. Enligt värdepappersbolagsdirektivet är det i stället värdepappersföretag som har tillgångar inom och utanför balansräkningen på i genomsnitt mer än 100 miljoner euro över en fyraårsperiod som har denna skyldighet. Ersättningskommittén ska vidare, enligt värdepappersbolagsdirektivet, vara könsbalanserad, vilket inte krävs i kapitaltäckningsdirektivet. Följaktligen skiljer sig de nya bestämmelserna i värdepappersföreskrifterna från dem i ersättningsföreskrifterna.

Av nya 3 a kap. 13 § fjärde stycket värdepappersföreskrifterna framgår uttryckligen, till skillnad från i 3 kap. 3 § ersättningsföreskrifterna, att om det i styrelsen ingår arbetstagarledamöter som har utsetts enligt lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda, ska en eller flera av dem ingå i ersättningskommittén (jfr artikel 35.2 tredje meningen värdepappersbolagsdirektivet och artikel 95.2 tredje meningen i kapitaltäckningsdirektivet).

2.4.3.4 Värdepappersbolag som tar emot extraordinärt offentligt finansiellt stöd

Finansinspektionens ställningstagande: Värdepappersbolag som får extraordinärt offentligt stöd får inte betala ut rörlig ersättning till styrelseledamöter. Rörlig ersättning till annan personal ska vara förenlig med upprätthållandet av en sund kapitalbas och med att stödet upphör inom rimlig tid, annars ska den vara begränsad.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Artikel 31 i värdepappersbolagsdirektivet innehåller en bestämmelse om rörlig ersättning från värdepappersföretag som får extraordinärt offentligt finansiellt stöd enligt definitionen i artikel 2.1.28 i krishanteringsdirektivet⁷⁹. Bestämmelsen innebär att värdepappersföretag som får ett sådant stöd inte får betala ut någon rörlig ersättning till styrelseledamöter. Om rörlig ersättning som betalas till annan personal är oförenlig med att företaget upprätthåller en sund kapitalbas och med att stödet upphör inom rimlig tid ska den rörliga ersättningen vara begränsad till en andel av nettointäkterna.

Medan värdepappersbolag inte kan ta emot statligt stöd enligt lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut, kan bolagen vara föremål för statligt stöd enligt lagen (2015:1016) om resolution. Ett sådant stöd

⁷⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012.

ryms inom definitionen i krishanteringsdirektivet. Av propositionen framgår att begränsningar av rörlig ersättning för företag som tar emot extraordinärt offentligt finansiellt stöd, mot denna bakgrund, bör genomföras i svensk rätt, lämpligen genom föreskrifter på lägre nivå än lag.⁸⁰ En ny bestämmelse, 3 a kap. 15 §, läggs till i värdepappersföreskrifterna för att genomföra artikel 31 i värdepappersbolagsdirektivet.

2.4.3.5 Rapportering

Finansinspektionens ställningstagande: Värdepappersbolag ska årligen lämna uppgifter till Finansinspektionen om personer som är verksamma i bolaget och vars årliga ersättning uppgår till minst en miljon euro. Uppgifterna ska lämnas enligt anvisningar på myndighetens webbplats och ska ha kommit in till myndigheten senast 60 dagar efter räkenskapsårets utgång.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Av artikel 34.4 i värdepappersbolagsdirektivet framgår att medlemsstaterna ska säkerställa att behöriga myndigheter får vissa uppgifter om personer i värdepappersföretag som har särskilt hög inkomst. Det rör sig om uppgifter om antalet personer, deras arbetsuppgifter och vilket affärsområde det rör sig om samt om ersättningens beståndsdelar. Av artikel 75.3 i kapitaltäckningsdirektivet framgår ett liknande krav om att behöriga myndigheter ska samla in sådan information. EBA har kommit med riktlinjer⁸¹ för insamlingen av uppgifter om högvärlönade anställda för att underlätta insamlingen.⁸² Finansinspektionen har hittills uppfyllt detta krav genom en uppgiftsinsamling i enlighet med riktlinjerna, som har riktats till svenska kreditinstitut och värdepappersbolag.

Finansinspektionen anser inte att det är lämpligt att genomföra artikel 34.4 i värdepappersbolagsdirektivet på samma sätt som bestämmelsen i kapitaltäckningsdirektivet. Detta bland annat eftersom det i värdepappersbolagsdirektivet anges att medlemsstaterna ska säkerställa att företagen lämnar uppgifter till skillnad från ett krav på att den behöriga myndigheten ska samla in dem.⁸³ Bestämmelsen i direktivet genomförs därför i nya 3 a kap. 16 § värdepappersföreskrifterna.

Den nya bestämmelsen innebär att värdepappersbolag, i vilka personer är verksamma som har en ersättning på 1 miljon euro eller mer under ett räkenskapsår, ska komma in med de uppgifter som framgår av bestämmelsen.

⁸⁰ Se prop. 2020/21:173, avsnitt 10.3.

⁸¹ Riktlinjer för insamlingen av uppgifter om högvärlönade anställda (EBA/GL/2014/07).

⁸² Jfr prop. 2020/21:173, avsnitt 11.6.

⁸³ Bolagen är skyldiga att lämna uppgifterna till Finansinspektionen på begäran i enlighet med artikel 75.3 i kapitaltäckningsdirektivet. I båda fallen är det frågan om obligatoriska uppgifter.

Formatet och metoden för inrapporteringen kommer att framgå av information på Finansinspektionens webbplats. Rapporteringen kommer på så vis att smidigt kunna anpassas till eventuella riktlinjer från EBA (se artikel 34.4 tredje stycket i värdepappersbolagsdirektivet). Bolagen ska rapportera inom 60 dagar efter utgången av ett värdepappersbolags räkenskapsår. Detta mot bakgrund av att värdepappersbolag kan ha brutna räkenskapsår och för att ge bolagen tillräckligt med tid att sammanställa och komma in med uppgifterna.

2.4.4 Följdändringar

2.4.4.1 Ändringar till följd av ändrat tillämpningsområde

Finansinspektionens ställningstagande: Värdepappersbolag som ska tillämpa tillsynsförordningen och de bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet ska, i fråga om gränsöverskridande verksamhet, tillämpa samma bestämmelser i värdepappersföreskrifterna som gäller för kreditinstitut i deras gränsöverskridande verksamhet.

De nya bestämmelserna om ersättningssystem ska inte tillämpas på utländska företag inom EES som i Sverige driver värdepappersrörelse genom gränsöverskridande verksamhet eller filial. Inte heller svenska kreditinstitut som har tillstånd att driva värdepappersrörelse genom gränsöverskridande verksamhet ska, för sin utländska verksamhet, tillämpa de bestämmelserna.

Bestämmelserna i 3 och 3 a kap. värdepappersföreskrifterna ska i vissa fall tillämpas på en värdepappersföretagskoncern.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Med anledning av att vissa värdepappersbolag ska tillämpa tillsynsförordningen och de bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet läggs ett nytt andra stycke till i 1 kap. 2 respektive 3 §§ värdepappersföreskrifterna, av vilket det följer att sådana företag, i fråga om gränsöverskridande verksamhet, ska tillämpa samma bestämmelser i föreskrifterna som kreditinstitut i stället för de som gäller för värdepappersbolag.

Enligt värdepappersbolagsdirektivet gäller i huvudsak principen om hemlandstillsyn.⁸⁴ Utländska företag inom EES som i Sverige driver värdepappersrörelse genom gränsöverskridande verksamhet eller filial omfattas därför av hemlandets genomförande av direktivets ersättningsregler. Bestämmelserna om ersättningssystem i värdepappersbolag i nya 3 a kap. värdepappersföreskrifterna ska därför inte tillämpas på dessa företag. Genom

⁸⁴ Se artikel 12 i värdepappersbolagsdirektivet.

en ändring i 1 kap. 4 § värdepappersföreskrifterna, anges att sådana företag inte ska tillämpa 3 a kap.

Svenska kreditinstitut omfattas inte av värdepappersbolagsdirektivet, utan ska tillämpa de bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet.⁸⁵

Följaktligen ska inte heller svenska kreditinstitut som har tillstånd att driva värdepappersrörelse genom gränsöverskridande verksamhet, för sin utländska verksamhet, tillämpa 3 a kap. Därför görs även ändringar i 1 kap. 3 § värdepappersföreskrifterna. Som framgår ovan gäller ändringen även för värdepappersbolag som ska behandlas som kreditinstitut enligt föreskrifterna.

Nya 3 a kap. 1 § tillsynslagen, innebär att 8 kap. 3 §, 4 § första och tredje styckena, 4 c och 5–8 §§ lagen om värdepappersmarknaden ska tillämpas på en värdepappersföretagskoncern när artikel 7 i värdepappersbolagsförordningen är tillämplig.⁸⁶ Bestämmelserna i 3 kap. och nya 3 a kap. värdepappersföreskrifterna kompletterar bestämmelserna i lagen om värdepappersmarknaden och genomför delar av värdepappersbolagsdirektivet och ska därför tillämpas på motsvarande sätt. Mot denna bakgrund läggs en bestämmelse (1 b §) som liknar nuvarande 1 kap. 1 § andra stycket värdepappersföreskrifterna till med anpassade hänvisningar och benämningar.

2.5 Rapporteringskrav för tredjelandsföretag med filial i Sverige

Finansinspektionens ställningstagande: Företag som hör hemma utanför EES och som driver värdepappersrörelse genom filialer i Sverige ska årligen rapportera uppgifter om filialernas verksamhet, tillgångar, arrangemang för investerarskydd, strategi och arrangemang för riskhantering samt styrningsformerna och antalet kunder till Finansinspektionen.

Företag som utför handel för egen räkning ska även lämna uppgifter om sina exponeringar för motparter i EES. Företag som utför garantigivning eller placering med fast åtagande ska vidare även lämna uppgifter om det totala värdet av finansiella instrument som härrör från motparter i EES och som har garanterats eller placerats på grundval av ett fast åtagande under de föregående 12 månaderna.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: För att kunna värna den finansiella stabiliteten behöver Finansinspektionen få tillgång till finansiella uppgifter från företag som driver värdepappersrörelse i Sverige. Svenska värdepappersbolag är därför skyldiga att regelbundet rapportera in uppgifter till myndigheten. Ett företag i

⁸⁵ Se artikel 2 i värdepappersbolagsdirektivet.

⁸⁶ Se prop. 2020/21:173, s. 270 f.

ett tredjeland som driver värdepappersrörelse genom filial i Sverige har emellertid i dag inte motsvarande skyldighet, vilket begränsar möjligheterna för Finansinspektionen att utföra sitt uppdrag att utöva riskbaserad tillsyn över dessa filialer.

Genom artikel 64.3 i värdepappersbolagsdirektivet har det gjorts ett tillägg i artikel 41 i Mifid 2. Av artikel 41.3 framgår att ett tredjelandsföretag som har tillstånd att tillhandahålla investeringstjänster och utföra investeringsverksamhet genom filial i unionen, årligen ska rapportera in vissa uppgifter om filialen till den relevanta behöriga myndigheten. Av propositionen framgår vidare att denna bestämmelse bör genomföras i föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigandet i 23 kap. 15 § 1 lagen om värdepappersmarknaden.⁸⁷ Finansinspektionen beslutar därför nya föreskrifter för att genomföra artikel 41.3 i Mifid 2 och därmed säkerställa att myndigheten får in uppgifter om filialernas verksamhet i Sverige.

Den information som ska rapporteras in möjliggör för Finansinspektionen att identifiera de filialer från tredjeländer som kan utgöra en risk för den svenska marknaden. Finansinspektionen har ett riskbaserat arbetssätt. Genom de nya föreskrifterna får myndigheten underlag att bland annat bedöma filialernas storlek och vilka risker som finns i deras verksamhet i Sverige. Det blir därmed enklare att fördela myndighetens resurser vilket skapar förutsättningar för en effektiv och proportionerlig tillsyn.

Artikel 41.3 i Mifid 2 specificerar även vilken information som de aktuella tredjelandsföretagen ska rapportera. Rapporteringen ska avse bland annat uppgifter om filialernas verksamhet, tillgångar, arrangemang för investerarskydd, arrangemang för riskhantering och styrningsformerna samt övriga uppgifter som den behöriga myndigheten anser vara nödvändiga.

De övriga uppgifter som Finansinspektionen i detta avseende bedömer som nödvändiga är information om antalet kunder.

Av artikel 41.6 i Mifid 2 framgår att Esma ska utarbeta tekniska genomförandestandarder för att fastställa i vilket format informationen ska rapporteras. Kommissionen har befogenhet att anta de tekniska genomförandestandarderna. Esma överlämnade sitt förslag till kommissionen i september 2020. Av utkastet till tekniska genomförandestandarder⁸⁸ framgår när uppgifterna ska rapporteras och för vilken tidsperiod. Dessa krav kommer att regleras i en genomförandeförordning som kommissionen kommer att anta, och kan därför inte regleras i föreskrifterna.

⁸⁷ Se prop. 2020/21:173, avsnitt 14.1.2.

⁸⁸ Final Report - Draft technical standards on the provision of investment services and activities in the Union by third-country firms under MiFID II and MiFIR, 28 September 2020, ESMA3543-2424 (https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma35-43-2424_draft_ts_on_provision_of_services_by_tcf.pdf).

2.6 Övriga nationella val

2.6.1 Offentliggörande

Finansinspektionens ställningstagande: Möjligheten för Finansinspektionen att kräva att värdepappersbolag offentliggör information enligt artiklarna 47–53 i värdepappersbolagsförordningen mer frekvent, inom en viss tidsfrist eller i specifika medier eller på specifika platser ska inte utnyttjas.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Av artikel 44 a och b i värdepappersbolagsdirektivet följer att de behöriga myndigheterna ska ha befogenhet att, med vissa begränsningar, kräva att värdepappersbolag offentliggör information enligt artikel 46 i värdepappersbolagsförordningen mer frekvent, inom en viss tidsfrist eller i specifika medier eller på specifika platser. I nya 17 § 2 b förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar⁸⁹ ges Finansinspektionen bemyndigande att föreskriva om vid vilken tidpunkt, på vilken plats och med vilka intervall värdepappersbolag ska offentliggöra sådan information som anges i artikel 46 i värdepappersbolagsförordningen

Som framgår av avsnitt 2.1 ovan anser Finansinspektionen att värdepappersbolagsdirektivet ska genomföras så direktivnära som möjligt och att åtgärder som innebär strängare krav än vad som framgår av direktivet och värdepappersbolagsförordningen bör vara noga övervägda och välmotiverade. Finansinspektionen har under beredningen av detta förslag inte funnit skäl att för närvarande utnyttja den möjlighet som artikel 44 a och b i värdepappersbolagsdirektivet ger.

2.6.2 Volatilitetsjusteringar

Finansinspektionens ställningstagande: Möjligheten för Finansinspektionen att ändra volatilitetsjusteringen för vissa typer av råvaror enligt artikel 30.1 tredje stycket i värdepappersbolagsförordningen ska inte utnyttjas.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Den behöriga myndigheten har enligt artikel 30.1 tredje stycket i värdepappersbolagsförordningen möjlighet att ändra volatilitetsjusteringen för vissa typer av råvaror. Av propositionen framgår att bestämmelsen är av en sådan karaktär att den bör meddelas genom föreskrifter

⁸⁹ I lydelse enligt SFS 2021:507.

varför ett bemyndigande i 10 kap. tillsynslagen förs in.⁹⁰ I nya 16 a § förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar⁹¹ ges Finansinspektionen bemyndigande att föreskriva om beräkningen av kapitalbaskraven enligt artikel 30.1 tredje stycket i värdepappersbolagsförordningen.

Finansinspektionen har för närvarande inte funnit skäl att meddela föreskrifter om sådana volatilitetsjusteringar som artikel 30.1 medger.

2.6.3 Ändrade tröskelvärden

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen utnyttjar inte möjligheten att föreskriva lägre tröskelvärden för vilka företag eller ersättningar som vissa bestämmelser om ersättningssystem ska tillämpas på. Inspektionen meddelar inte heller några föreskrifter som anger de objektiva kriterierna för beslut om att höja dessa tröskelvärden.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 32.4 i värdepappersbolagsdirektivet ska vissa bestämmelser som avser rörlig ersättning inte tillämpas på vissa företag eller på ersättning till vissa personer under förutsättningen att angivna tröskelvärden inte överskrids. Se avsnitt 2.4.1 om hur Finansinspektionen föreslår att denna bestämmelse ska genomföras. Av artikel 32.5–32.7 i direktivet framgår att medlemsstaterna får höja eller sänka tröskelvärdena i artikel 32.4.

Av propositionen framgår att artikel 32.5 och 32.6 i värdepappersbolagsförordningen delvis ska genomföras genom att Finansinspektionen i förordning ges befogenhet att fatta beslut utifrån en lämplighetsprövning, medan de objektiva kriterierna i artikel 32.5 bör genomföras i föreskrifter.⁹² Det finns ännu inte något förslag på hur Finansinspektionens befogenhet att fatta beslut skulle kunna se ut. Mot denna bakgrund, behandlas frågan om sådana föreskrifter inte i detta ärende.

Av propositionen framgår vidare att möjligheten i artikel 32.7 i värdepappersbolagsförordningen att sänka tröskelvärdet när det gäller anställdas rörliga ersättning, bör regleras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.⁹³ Som framgår av avsnitt 2.1 ovan, anser Finansinspektionen att värdepappersbolagsdirektivet ska genomföras så direktivnära som möjligt och att åtgärder som innebär utökade krav jämfört med vad som framgår av direktivet bör vara noga övervägda och välmotiverade. Finansinspektionen har under beredningen av de

⁹⁰ Se prop. 2020/21:173, avsnitt 14.5.2.

⁹¹ I lydelse enligt SFS 2021:507.

⁹² Se prop. 2020/21:173, s. 162 ff.

⁹³ Se prop. 2020/21:173, s. 162 ff.

föreskrifter som behandlas i denna promemoria inte funnit skäl att utnyttja den möjlighet som artikel 32.7 i värdepappersbolagsdirektivet ger. Skulle läget förändras och nya uppgifter komma fram kan myndigheten komma att utnyttja sitt bemyndigande i framtiden.

2.7 Fondbolags egna medel och kapitalkrav utifrån fasta omkostnader

Finansinspektionens ställningstagande: Bestämmelsen i 5 kap. 4 § fondföreskrifterna om hur fasta omkostnader ska beräknas för fondbolag upphävs eftersom metoden för beräkningen är specificerad i nya EU-rättsakter.

Hänvisningen till värdepappersbolag i 5 kap. 3 § fondföreskrifterna tas bort.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: I 2 kap. 10 § lagen om värdepappersfonder har det hittills funnits ett krav på fondbolags kapital under pågående verksamhet som innebär att fondbolagets egna medel inte får understiga ett belopp som motsvarar 25 procent av bolagets fasta omkostnader.

Genom artikel 60 i värdepappersbolagsdirektivet har artikel 7.1 a iii i Ucits-direktivet ändrats så att det där anges att kapitalbasen (det vill säga fondbolags egna medel) inte får understiga det belopp som föreskrivs i artikel 13 i värdepappersbolagsförordningen. Med anledning av detta ändras 2 kap. 10 § lagen om värdepappersfonder⁹⁴ så att den i stället anger att egna medel inte får understiga det belopp som framgår av artikel 13 i värdepappersbolagsförordningen.⁹⁵ Kapitalkravet i den artikeln är i sak detsamma som hittills har följt av 2 kap. 10 § lagen om värdepappersfonder.

I artikel 13.4 i värdepappersbolagsförordningen framgår att beräkningen av fasta omkostnader ska innefatta minst de avdragsposter som räknas upp i artikeln. Beräkningen kommer att kompletteras med tekniska tillsynsstandarder från kommissionen.⁹⁶ Som framgår av propositionen blir även de delegerade rättsakter som kommissionen antar i enlighet med artikel 13.4 i värdepappersbolagsförordningen tillämpliga på fondbolag.⁹⁷

I 5 kap. 4 § fondföreskrifterna anges hur fondbolag ska beräkna sina fasta omkostnader. Bestämmelsen upphävs eftersom metoden för beräkning av fasta omkostnader finns specificerad i EU-rättsakter.

⁹⁴ I lydelsen enligt SFS 2021:491.

⁹⁵ Se prop. 2020/21:173, avsnitt 7.4 och s. 296.

⁹⁶ Utkast på förslag till tekniska tillsynsstandarder finns i EBA:s rapport EBA/RTS/2020/11.

⁹⁷ Se prop. 2020/21:173, s. 296.

Enligt 5 kap. 3 § fondföreskrifterna ska ett fondbolags egna medel beräknas i enlighet med de poster som ingår i kapitalbasen för värdepappersbolag, enligt artiklarna 25–91 i tillsynsförordningen samt 3 kap. 1–3 §§ tillsynsföreskrifterna. De flesta värdepappersbolag ska inte längre tillämpa tillsynsförordningen eller de nämnda bestämmelserna i tillsynsföreskrifterna (se avsnitt 1.2.1.3 ovan). Med anledning av detta ska 5 kap. 3 § fondföreskrifterna ändras på så sätt att orden ”för värdepappersbolag” tas bort.

2.8 Övriga följdändringar

2.8.1 Hänvisningar till EU-rättsakter

Finansinspektionens ställningstagande: I flera av Finansinspektionens föreskrifter ska hänvisningarna till vissa EU-rättsakter ändras så att de anges med en förkortad titel eller uppdateras utifrån ändrade titlar.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: För att förenkla läsningen av de föreskrifter som behandlats ovan ska kortversionerna *tillsynsförordningen*, *värdepappersbolagsförordningen*, *kapitaltäckningsdirektivet* och *värdepappersbolagsdirektivet* användas i ett flertal av föreskrifterna i stället för olika längre versioner, där det är möjligt.

Av artikel 62.1 i värdepappersbolagsförordningen framgår att tillsynsförordningen får en ny titel. I de fall där en fullständig hänvisning till tillsynsförordningen görs, ska titeln därför justeras.

2.8.2 Andra hänvisningar

Finansinspektionens ställningstagande: Följdändringar görs i hänvisningar i hanteringsföreskrifterna om likviditet och i SRK-föreskrifterna.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: I 1 kap. 4 § hanteringsföreskrifterna om likviditet definieras *värdepappersbolag* med hänvisning till lagen om värdepappersmarknaden. Till följd av ändringar i den lagen behöver hänvisningen justeras.

I 1 kap. 3 § SRK-föreskrifterna görs hänvisningar till ersättningsföreskrifterna. Som en följd av att rubriken till ersättningsföreskrifterna ändras (se avsnitt 2.8.6) ska hänvisningarna i SRK-föreskrifterna justeras på motsvarande sätt.

2.8.3 Riskhantering och riskrapportering

Finansinspektionens ställningstagande: Tillämpningsområdet för föreskrifterna om ränteriskrapporten, hanteringsföreskrifterna om likviditet, föreskrifterna om hantering av operativa risker och föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem ska justeras så att föreskrifterna bara gäller för värdepappersbolag som ska tillämpa tillsynsförordningen.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Som framgår av avsnitt 1.2.1.5 behandlar vissa av Finansinspektionens föreskrifter, som i dag är tillämpliga på värdepappersbolag, riskhantering och riskrapportering för specifika risker som kompletterar eller ansluter till tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet. Dessa risker behandlas inte särskilt eller på andra sätt i värdepappersbolagsförordningen och värdepappersbolagsdirektivet. Finansinspektionen anser att dessa föreskrifter endast ska gälla för värdepappersbolag som ska tillämpa tillsynsförordningen. Med anledning av detta justeras tillämpningsområdet för föreskrifterna om ränteriskrapporten, hanteringsföreskrifterna om likviditet, föreskrifterna om hantering av operativa risker och föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem så att de bara gäller för värdepappersbolag som ska tillämpa tillsynsförordningen.

I 4 kap. föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem finns bestämmelser som ska tillämpas på alla värdepappersbolag som tar emot eller avser att ta emot insättningar som omfattas av insättningsgaranti enligt lagen om insättningsgaranti. Då dessa bolag omfattas av 1 kap. 2 § 7 c tillsynslagen och ska tillämpa tillsynsförordningen kommer de även fortsättningsvis att tillämpa 4 kap. föreskrifterna i de fall insättningarna omfattas av insättningsgaranti.

2.8.4 Konsoliderad situation

Finansinspektionens ställningstagande: Årsredovisningsföreskrifterna samt bilagorna till marknadsplatsföreskrifterna, ägarprövningsföreskrifterna, ägarrapporteringsföreskrifterna och AIF-föreskrifterna kompletteras med krav på att uppgifter om eventuell konsoliderad situation enligt värdepappersbolagsförordningen och om värdepappersinriktade holdingbolag ska lämnas.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: I ett antal av Finansinspektionens föreskrifter som behandlar ägarprövningar och ägarrapportering anges att uppgifter ska lämnas

om företagens konsoliderade situation enligt tillsynsförordningen samt om vissa specifika ägarbolag som kan ingå i den konsoliderade situationen. Med anledning av värdepappersbolagsförordningen tillkommer en ny typ av konsoliderad situation enligt artikel 7 i den förordningen, samt en ny typ av specifikt ägarbolag, nämligen *värdepappersinriktat holdingbolag*. Till följd av detta anser Finansinspektionen att konsoliderad situation enligt värdepappersbolagsförordningen och *värdepappersinriktat holdingbolag* ska läggas till i bilagorna till marknadsplatsföreskrifterna, ägarprövningsföreskrifterna, ägar-rapporteringsföreskrifterna och AIF-föreskrifterna. Se även avsnitt 2.8.9 och 2.8.10.

Även årsredovisningsföreskrifterna påverkas av detta. Bestämmelsen i 6 kap. 3 § de föreskrifterna ska följaktligen justeras.

2.8.5 Rapportering

2.8.5.1 Standardrapportföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Standardrapportföreskrifterna ska justeras så att ett värdepappersbolag som inte längre omfattas av tillsynsförordningen rapporterar uppgifter för sin koncern där det är moderbolag.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Enligt gällande lydelse av 1 § 4 standardrapportföreskrifterna är koncerner i vilka ett värdepappersbolag är moderbolag vars värdepapper är noterade undantagna från föreskrifterna. Skälet till detta är att sådana koncerner omfattas av motsvarande rapporteringsskyldighet enligt artikel 99.2 i tillsynsförordningen. Då denna bestämmelse inte längre kommer att vara tillämplig på de flesta värdepappersbolag bör föreskrifterna justeras för att säkerställa att ett värdepappersbolag som inte längre omfattas av tillsynsförordningen rapporterar uppgifter för sin koncern där det är moderbolag.

2.8.5.2 Föreskrifterna om IKU-rapporten

Finansinspektionens ställningstagande: Föreskrifterna om IKU-rapporten ska inte tillämpas på värdepappersbolag som inte längre omfattas av tillsynsförordningen.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Föreskrifterna om IKU-rapporten följer av kraven på intern utvärdering av kapital- och likviditetsbehov som finns i kapital-täckningsdirektivet och som har genomförts i 6 kap. 2 § lagen om bank- och

finansieringsrörelse och 8 kap. 4 § lagen om värdepappersmarknaden. Bestämmelser om kapitalbasen och kapitalbaskraven samt rapportering om dessa kommer för de flesta värdepappersbolag framöver att regleras i värdepappersbolagsförordningen och de bestämmelser som genomför värdepappersbolagsdirektivet. Dessa bestämmelser skiljer sig i så pass stor omfattning från dem i tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet att Finansinspektionen inte anser att det är möjligt eller lämpligt att föreskrifterna om IKU-rapporten ska tillämpas på dessa värdepappersbolag. Följaktligen ska hänvisningen till lagen om värdepappersmarknaden i 1 § tas bort samt tillämpningsområdet i 2 § justeras så att det bara omfattar värdepappersbolag som ska tillämpa tillsynsförordningen. Frågan om ett eventuellt behov av att särskilt reglera värdepappersbolagens rapportering av internt bedömt kapitalbehov behandlas därmed inte inom ramen för detta föreskriftsprojekt.

Av föreskrifterna om rapportering av uppgifter om kapitalbaskrav för vissa värdepappersbolag, föreskrifterna om ränteriskrapporten och föreskrifterna om IKU-rapporten framgår att värdepappersbolag ska komma in med uppgifter som avser förhållanden den 30 juni, senast den 10 respektive 11 augusti. Skyldigheten att rapportera enligt dessa föreskrifter är knuten till tillämpningen av tillsynsförordningen, varför bolag som inte ska tillämpa den förordningen inte heller bör vara rapporteringsskyldiga enligt föreskrifterna från det datum då förordningen slutar gälla för dem, det vill säga den 26 juni 2021. De föreskriftsändringar som innebär att de flesta värdepappersbolagen inte längre ska rapportera enligt föreskrifterna föreslås träda i kraft den 7 juli 2021. Eftersom rapporteringsskyldigheten därigenom upphör innan uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen, bedömer myndigheten att det inte behövs någon särskild bestämmelse med innebörden att de berörda företagen inte behöver rapportera uppgifter som avser den 30 juni 2021.

2.8.6 Ersättningsföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Ersättningsföreskrifterna ska inte längre gälla för värdepappersbolag.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Som beskrivs ovan i avsnitt 2.4.3 ska värdepappersbolag som huvudregel inte längre tillämpa ersättningsföreskrifterna utan i stället nya 3 a kap. värdepappersföreskrifterna som genomför artiklarna 30–34 i värdepappersbolagsdirektivet. Dessa ska därför inte ingå i listan på företag för vilka föreskrifterna gäller. Även föreskrifternas rubrik bör därför justeras på motsvarande sätt.

2.8.7 *Finansinspektionens föreskrifter om rapportering av uppgifter om kapitalbaskrav för vissa värdepappersbolag*

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionens föreskrifter om rapportering av uppgifter om kapitalbaskrav för vissa värdepappersbolag ska upphävas.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionens föreskrifter om rapportering av uppgifter om kapitalbaskrav för vissa värdepappersbolag meddelades för att säkerställa rapportering från de värdepappersbolag som, efter en ändring av tillsynslagen, inte längre var skyldiga att rapportera denna typ av uppgifter (se avsnitt 1.2.1.7 ovan). Som en följd av att alla dessa värdepappersbolag numera omfattas av en motsvarande rapporteringsskyldighet i värdepappersbolagsförordningen, bör föreskrifterna upphävas.

2.8.8 *Årsredovisningsföreskrifterna*

Finansinspektionens ställningstagande: Kapiteltäckningsanalysen som ska ingå i ett värdepappersbolags årsredovisning ska avse bolaget separat och den konsoliderade situationen enligt värdepappersbolagsförordningen. I kapiteltäckningsanalysen ska bolagen lämna uppgifter enligt artikel 49 och 50 a, c och d i värdepappersbolagsförordningen i den mån de är skyldiga att offentliggöra dessa.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: FAR anser att information om kapiteltäckning enligt värdepappersbolagsförordningen inte bör lämnas i bolagens årsredovisning utan att informationen lämpligen bör lämnas på en annan plats.

Finansinspektionens skäl: Av 2 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag framgår att en kapiteltäckningsanalys ska ingå i årsredovisningen i kreditinstitut och värdepappersbolag som omfattas av tillsynslagen. Sedan tidigare anges det i 6 kap. 3 § samma lag att det i kapiteltäckningsanalysen ska lämnas uppgifter om kapitalbasen och kapitalbaskraven i enlighet med det som följer av tillsynsförordningen. Bestämmelsen har nu ändrats så att det framgår att uppgifter ska

lämnas i enlighet med vad som följer av tillsynsförordningen eller värdepappersbolagsförordningen.⁹⁸ Eftersom det följer av lag att kapitaltäckningsanalysen ska ingå i årsredovisningen är det inte möjligt för Finansinspektionen att ändra på detta så som *FAR* föreslår.⁹⁹

I nuvarande 6 kap. 3 och 4 §§ årsredovisningsföreskrifterna finns bestämmelser om kapitaltäckningsanalysen. Som följd av lagändringen bör 6 kap. 3 § årsredovisningsföreskrifterna justeras för att även omfatta kraven i värdepappersbolagsförordningen.

Värdepappersbolag som omfattas av värdepappersbolagsförordningen och som inte uppfyller villkoren för att anses vara små och icke-sammanlänkade, och värdepappersbolag som uppfyller de villkoren och emitterar primärkapitaltillskott, ska enligt artiklarna 49 och 50 a, c och d i värdepappersbolagsförordningen offentliggöra uppgifter om kapitalbasen och huruvida de uppfyller kapitalbaskravet. Uppgifterna bör lämnas i kapitaltäckningsanalysen. En ny bestämmelse om detta tas in i 6 kap. 4 a § årsredovisningsföreskrifterna.

Slutligen flyttas nuvarande 6 kap. 4 § fjärde stycket till en egen paragraf, nya 4 b § i samma kapitel. Detta för att förenkla läsningen av bestämmelserna och eftersom resten av 4 § inte ska tillämpas på de flesta värdepappersbolag (se det nya stycket i 1 kap. 1 §), och sådana bolag kan ingå i ett finansiellt konglomerat.

2.8.9 Fondbolag och AIF-förvaltare som ingår i en konsoliderad situation

Finansinspektionens ställningstagande: De bestämmelser i fondföreskrifterna och AIF-föreskrifterna som hänvisar till tillsynsförordningen när det gäller konsoliderad situation, ska kompletteras med en hänvisning till värdepappersbolagsförordningen.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: För fondbolag och svenska auktoriserade AIF-förvaltare som ingår i en konsoliderad situation enligt artikel 18 i tillsynsförordningen finns krav i fondföreskrifterna och AIF-föreskrifterna på vad verksamhetsplanen ska innehålla.¹⁰⁰ Som framgår av avsnitt 2.8.4 ska vissa bilagor till AIF-föreskrifterna justeras för att omfatta uppgifter om en AIF-förvaltares ägare och presumtiva ägare med anledning av en eventuell konsoliderad situation enligt värdepappersbolagsförordningen. Motsvarande

⁹⁸ Se prop. 2020/21:173, s. 225.

⁹⁹ Jfr prop. 2020/21:173, s. 227 f.

¹⁰⁰ 2 kap. 7 § fondföreskrifterna och 3 kap. 12 § AIF-föreskrifterna.

informationskrav finns inte i bilagorna till fondföreskrifterna, men bör föras in där (se avsnitt 2.8.10).

Värdepappersbolagsförordningen innehåller bestämmelser om konsolidering. Begreppet *konsoliderad situation* definieras i artikel 4.1.11 i samma förordning. Där framgår att bland annat finansiella institut kan ingå i en konsoliderad situation enligt förordningen. Definitionen av finansiellt institut i artikel 4.1.14 i värdepappersbolagsförordningen inbegriper kapitalförvaltningsbolag. Sådana bolag definieras i sin tur i artikel 4.1.2 i värdepappersbolagsförordningen och omfattar, genom hänvisningar till flera andra regelverk, både fondbolag och AIF-förvaltare.¹⁰¹

Fondbolag och AIF-förvaltare kan således även ingå i en sådan konsoliderad situation som avses i värdepappersbolagsförordningen. De bestämmelser i fondföreskrifterna och AIF-föreskrifterna som hänvisar till tillsynsförordningen när det gäller konsoliderad situation, ska därför kompletteras med en hänvisning till värdepappersbolagsförordningen.

2.8.10 Rättelser med mera

Finansinspektionens ställningstagande: Ändringar i bilagorna till fondföreskrifterna som tidigare har fallit bort ska återinföras. Inaktuella hänvisningar i 2 kap. 9 § fondföreskrifterna ska tas bort. Vissa andra förtydliganden samt språkliga och redaktionella ändringar ska göras.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: I samband med de ändringar som gjordes 2016 i bilagorna 1 och 2 till fondföreskrifterna, föll vissa tidigare genomförda ändringar bort. Ändringarna, som gällde fondbolag som ingår i en konsoliderad situation enligt tillsynsförordningen, bör därför åter föras in i bilagorna. Hänvisningarna till tillsynsförordningen bör emellertid justeras så att kortformen *tillsynsförordningen* används (se avsnitt 2.8.1). Som framgår i avsnitt 2.8.9 kommer fondföreskrifterna att kompletteras med en hänvisning i fråga om konsoliderad situation enligt värdepappersbolagsförordningen. Motsvarande hänvisningar ska därför läggas till i bilagorna (jfr avsnitt 2.8.4).

I 2 kap. 9 § andra stycket fondföreskrifterna finns en hänvisning till 5 kap. 4 § fondföreskrifterna. Som framgår ovan ska den senare bestämmelsen upphävas.

¹⁰¹ Artikel 4.1.2 i värdepappersbolagsförordningen hänvisar till definitionen av kapitalförvaltningsbolag i artikel 4.1.19 i tillsynsförordningen. Enligt artikel 4.1.19 i tillsynsförordningen avses med kapitalförvaltningsbolag en förvaltare av alternativa investeringsfonder enligt definitionen i artikel 4.1 b i AIFMD eller ett kapitalförvaltningsbolag enligt artikel 2.5 i direktiv 2002/87/EG, som i sin tur anger att ett kapitalförvaltningsbolag är ett förvaltningsbolag i den mening som avses i artikel 2.1 b i Ucits-direktivet.

Hänvisningen i 2 kap. 9 § andra stycket fondföreskrifterna till denna bestämmelse ska därför samtidigt tas bort.

Finansinspektionen ändrar även 7 kap. 2 § tillsynsföreskrifterna för att förtydliga att uppgifter i utländsk valuta ska räknas om till svenska kronor.

I övrigt görs vissa språkliga och redaktionella ändringar i fondföreskrifterna, AIF-föreskrifterna, marknadsplatsföreskrifterna, ägarprövningsföreskrifterna, årsredovisningsföreskrifterna, hanteringsföreskrifterna om likviditet och ägarrapporteringsföreskrifterna.

2.9 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Finansinspektionens ställningstagande: Huvuddelen av föreskrifterna ska träda i kraft den 7 juli 2021. Ändringarna i 2 kap. 9 § och 5 kap. 4 § fondföreskrifterna ska emellertid träda i kraft den 29 juni 2021.

Ändringarna i 9 kap. 9–11 §§ tillsynsföreskrifterna ska tillämpas första gången den 1 januari 2023.

Remisspromemorian: Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna: Hade inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl: Medlemsstaterna ska senast den 26 juni 2021 anta och offentliggöra de bestämmelser som är nödvändiga för att följa värdepappersbolagsdirektivet. Bestämmelserna ska till stora delar tillämpas från och med samma dag.¹⁰² Även värdepappersbolagsförordningen ska till stora delar tillämpas från och med den 26 juni 2021.

Huvuddelen av de bestämmelser som behandlas i denna promemoria kan, med hänsyn till beredningen av förslagen och för att de berörda företagen ska få viss tid för nödvändiga omställningar, tidigast träda i kraft den 7 juli 2021. Finansinspektionen bedömer inte att det kan förväntas några negativa konsekvenser av att ikraftträdandet senareläggs från den 26 juni till den 7 juli 2021. Mot denna bakgrund anser Finansinspektionen att det är lämpligt att huvuddelen av föreskriftsförändringarna träder i kraft först den 7 juli 2021.

Finansinspektionen gör ändringar i 9 kap. 9–11 §§ tillsynsföreskrifterna. De paragraferna trädde i kraft den 29 december 2020. De ska dock tillämpas första gången den 1 januari 2023. Detsamma gäller för de ändringar av bestämmelserna som nu görs.

Ett fondbolag ska vid utgången av varje kvartal lämna en kvartalsrapport för fondbolaget till Finansinspektionen. Rapporten ska gälla förhållanden den sista dagen i varje kvartal (33 kap. 5 § och 6 § andra stycket fondföreskrifterna). Det

¹⁰² Se artikel 67.1 i värdepappersbolagsdirektivet.

görs ingen ändring i rapporteringskraven. Eftersom kvartalsrapporten bland annat ska innehålla uppgifter för beräkning av kapitalkrav behöver företagen emellertid anpassa de uppgifter som lämnas vid kvartalsrapporteringen till den nya metoden för beräkning av fasta omkostnader. Värdepappersbolagsförordningen ska börja tillämpas från och med den 26 juni 2021 och de relevanta lagändringarna¹⁰³ träder i kraft samma dag. Både fondbolag och AIF-förvaltare ska därför beräkna sina fasta omkostnader enligt de nya reglerna från och med detta datum. Eftersom 5 kap. 4 § fondföreskrifterna anger hur fondbolag ska beräkna fasta omkostnader kan det uppstå osäkerhet om vilka regler företagen ska tillämpa när de lämnar rapporten för det andra kvartalet 2021, i synnerhet för de företag som också har tillstånd som AIF-förvaltare. Finansinspektionen anser därför att den ändring i fondföreskrifterna som innebär att 5 kap. 4 § upphör att gälla ska träda i kraft redan den 29 juni 2021. Fondbolagens uppgifter för beräkning av kapitalkrav enligt de nya reglerna ska därmed lämnas första gången vid utgången av andra kvartalet 2021. Även ändringen av 2 kap. 9 § fondföreskrifterna, som hänvisar till 5 kap. 4 §, ska träda i kraft den 29 juni 2021. Finansinspektionen bedömer att det tidigare ikraftträdandet inte bör innebära några problem för företagen, även om det kan innebära att ändringarna träder i kraft en kortare tid efter att de har publicerats.

Finansinspektionen bedömer att det inte finns behov av några övergångsbestämmelser.

3 Förslagets konsekvenser

Nedan redogörs för de konsekvenser som de nya och ändrade föreskrifterna bedöms få för företagen, för Finansinspektionen och för samhället i stort. I vilken utsträckning värdepappersbolagen omfattas av de nya bestämmelserna varierar, och det gör följaktligen även hur bolagen påverkas av dem. Se exempelvis avsnitt 1.2.1.1 och 2.4.1. Vilka kategorier av värdepappersbolag som omfattas av vilka bestämmelser framgår vidare av respektive delavsnitt i avsnitt 2 och i detta avsnitt.

Som framgår i avsnitt 2 är de nya och ändrade föreskrifterna till stor del en anpassning till och en komplettering av EU-regler. Finansinspektionen bedömer i samtliga fall att regleringen överensstämmer med och inte går utöver Sveriges skyldigheter som medlemsstat. Som nämns ovan i avsnitt 1.3 krävs att myndigheten utfärdar bindande föreskrifter för att värdepappersbolagsförordningen och värdepappersbolagsdirektivet ska anses vara genomförda fullt ut i svensk rätt. Alternativa och möjligen mindre kostnadsbetungande regleringar är därför inte möjliga.

¹⁰³ 2 kap. 10 § lagen om värdepappersfonder och 7 kap. 4 § lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Regelrådet anser att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Finansinspektionen har dock lagt till hänvisningar till avsnitt som behandlar de olika kategorierna av värdepappersbolag utifrån de synpunkter som *Regelrådet* har lämnat.

Föreskriftsändringarna som framgår av föregående avsnitt ska huvudsakligen träda i kraft den 7 juli 2021, se avsnitt 2.9 ovan. Finansinspektionen bedömer att de nya och ändrade föreskrifterna inte är av den omfattningen att företagen behöver en längre förberedelsestid än den som tiden före ikraftträdandet ger. Eftersom de nya och ändrade bestämmelserna överlag inte bedöms innebära några betydande ändringar för de berörda företagen behövs inte heller några särskilda informationsinsatser utöver avisering om förändringen på och uppdatering av Finansinspektionens webbplats.

Om inget annat anges under respektive avsnitt nedan påverkar de nya och ändrade föreskrifterna 87 av de totalt 91 värdepappersbolagen som fanns den 31 mars 2021. Av nya 8 kap. 1 c § lagen om värdepappersmarknaden framgår att bolag som har tillstånd att ta emot kunders medel på konto för att underlätta värdepappersrörelsen, ska fortsätta att tillämpa kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen.¹⁰⁴ De fyra sådana bolag som fanns den 31 mars 2021, berörs därmed i huvudsak inte av de nyheter och ändringar som behandlas i denna promemoria.

Den totala balansomslutningens värde den 31 mars 2021 för de värdepappersbolag som omfattas av ändringarna, uppgick till cirka 12 099 miljoner kronor vilket motsvarar cirka 62 procent av de sammanlagda tillgångarna för samtliga värdepappersbolag. Bestämmelserna påverkar även 24 konsoliderade situationer.

Värdepappersbolag som anses tillhöra kategorin små och icke-sammanlänkade värdepappersföretag är undantagna från tillämpningsområdet för vissa delar av värdepappersbolagsförordningen och värdepappersbolagsdirektivet. För att klassificeras som ett litet och icke-sammanlänkat värdepappersbolag ska bolaget uppfylla ett antal kriterier, bland annat i fråga om omfattningen av förvaldade tillgångar och hantering av kundorder. Uppgifter om förvaldade tillgångar och kundorder är dock ingenting som värdepappersbolagen rapporterar till Finansinspektionen. Myndigheten har därför analyserat de tillstånd som svenska värdepappersbolag har, samt genom riktade insatser samlat in uppgifter från värdepappersbolag. Finansinspektionen bedömer utifrån detta att ungefär hälften av värdepappersbolagen kommer att tillhöra

¹⁰⁴ Se prop. 2020/21:173, avsnitt 7.3.

kategori 2¹⁰⁵ och ungefär hälften kommer att vara små och icke-sammanlänkade värdepappersbolag.

I nedanstående konsekvensanalys betraktas små och icke-sammanlänkade värdepappersbolag som små företag. De bestämmelser som behandlas i denna promemoria kompletterar eller genomför värdepappersbolagsförordningen och värdepappersbolagsdirektivet i vilka särskild hänsyn har tagits till små bolag genom begränsningar i hur regelverken ska tillämpas på små och icke-sammanlänkade värdepappersbolag. Finansinspektionen har mot denna bakgrund inte tagit någon ytterligare hänsyn till små bolag, utöver det som följer av förordningen och direktivet, i utformningen av föreskrifterna.

De tillägg och ändringar i Finansinspektionens föreskrifter som behandlas i denna promemoria är främst en konsekvens av värdepappersbolagsdirektivet och värdepappersbolagsförordningen. De nya och ändrade föreskrifterna kommer troligtvis att initialt innebära en kostnad och ökad arbetsinsats för de berörda företagen eftersom dessa måste säkerställa inläring av och till viss del anpassning av system som avser regelefterlevnad till de nya regelverken. Finansinspektionen bedömer därför att ändringarna i föreskrifterna på sikt och totalt sett inte innebär betydande konsekvenser för företagen.

Syftet med det nya regelverket är att det ska vara anpassat till värdepappersbolagens egenart och mer proportionerligt i förhållande till dessa bolags storlek, tjänster och grad av komplexitet. Detta kan innebära att värdepappersbolagen kan konkurrera på mer jämlika villkor än tidigare då de har tillämpat ett regelverk som har tagits fram och främst anpassats för kreditinstitut. Syftet med de nya reglerna är även att de ska bidra till att skapa lika villkor i hela unionen samtidigt som kostnaderna för att efterleva regelverket hålls under kontroll.

I underavsnitten nedan följer en mer detaljerad beskrivning av konsekvenserna för respektive ändring. Hänvisningar till lagar och förordningar i följande avsnitt avser författningarnas lydelse från och med den 26 juni 2021 om inget annat anges.

Synpunkter från remissinstanserna

Finansförbundet efterfrågar en utförligare analys av konsekvenserna för företag och anställda på både kort och lång sikt med utgångspunkt i företagens totala kostnader samt den totala arbetsinsatsen vid inläring och anpassning av systemen, och inte som nu när bedömningen i stället görs för varje enskild underkategori. Eftersom inte alla ändringar i föreskrifterna gäller för alla

¹⁰⁵ Värdepappersbolag som uppfyller villkoren i artikel 12.1 i värdepappersbolagsförordningen och därmed anses vara små och icke-sammanlänkande tillhör kategori 3. De värdepappersbolag som inte uppfyller dessa villkor och ska tillämpa värdepappersbolagsförordningen tillhör kategori 2. De värdepappersbolag som ska tillämpa tillsynsförordningen enligt artiklarna 1.2 och 1.5 i värdepappersbolagsförordningen tillhör kategori 1.

värdepappersbolag kommer det att variera från företag till företag om förändringarna i föreskrifterna innebär någon förändring eller kostnad. Finansinspektionen anser därför att det är mer rättvisande att redovisa konsekvenserna av de enskilda ändringarna.

Finansförbundet anser också att Finansinspektionen i konsekvensanalysen borde ha tagit upp frågan om vilka utbildningsinsatser som behöver genomföras samt omfattningen på dessa, för att säkerställa ett rättssäkert genomförande av regelverket. Finansinspektionen bedömer att de utbildningsinsatser som krävs i förhållande till föreskrifterna kommer att skilja sig mycket från företag till företag. Då det finns stora likheter mellan de nya och tidigare bestämmelserna, innebär det att de företag som i dag tillämpar tillsynsförordningen kommer att behöva genomföra mer begränsade utbildningsinsatser. De värdepappersbolag som inte är skyldiga att tillämpa tillsynsförordningen i dag har hittills tillämpat både ersättningsföreskrifterna och relevanta bestämmelser i värdepappersföreskrifterna varför samma bedömning gäller för dem i de delområdena. De värdepappersbolag som är små och icke-sammanlänkade kommer vidare att tillämpa föreskrifterna som behandlas i denna promemoria i mycket begränsad omfattning. Utbildningsinsatserna i dessa bolag får anses skilja sig från övriga bolag och vara av mer begränsad karaktär.

Sveriges advokatsamfund anser att konsekvensanalysen inte är tillfredsställande då kostnaderna för den löpande efterlevnaden inte har bedömts. Finansinspektionen bedömer att de bestämmelser som behandlas i denna promemoria överlag och framför allt innebär en insats och kostnad inledningsvis för att anpassa verksamheten till de ändrade föreskrifterna. Värdepappersbolagen som omfattas av föreskrifterna ska redan i dag säkerställa att de efterlever liknande regelverk som ersätts av de nya bestämmelserna. I viss mån kan de värdepappersbolag som är små- och icke-sammanlänkade få en minskad kostnad för det löpande arbetet med regelefterlevnad.

Advokatsamfundet har även framfört att i de fall där det anges att ändringarna inte förväntas påverka konsumenterna eller samhället förefaller regleringen inte vara motiverad (jfr avsnitten 3.1.1, 3.2.3, 3.4 och 3.5). Finansinspektionen anser att en reglering kan vara motiverad även om den inte bedöms ha någon väsentlig konsekvens för samhället eller konsumenterna. Det kan exempelvis röra sig om bestämmelser som innebär mer proportionerliga krav på företagen och på så sätt är mer kostnadseffektiva utan att de innebär en försämring, eller förbättring för konsumenterna och samhället i stort. Vidare kan bestämmelserna i föreskrifterna direkt följa av EU-direktiv eller bestämmelser i svensk lag och därför vara nödvändiga även om de inte innebär någon konsekvens för konsumenterna och samhället. Finansinspektionen har mot denna bakgrund inte funnit skäl att göra någon annan bedömning av regleringen som behandlas i de angivna avsnitten.

3.1 Tillsynsföreskrifterna

3.1.1 Stora exponeringar

I artikel 37 i värdepappersbolagsförordningen regleras ett värdepappersbolags gränsvärde för ett exponeringsvärdes koncentrationsrisk gentemot en enskild kund eller grupp av kunder med inbördes anknytning. Av artikel 41 i samma förordning framgår de exponeringar som ska undantas från kraven i artikel 37. I artikel 41.2 ges möjlighet för en behörig myndighet att undanta ytterligare exponeringar. Finansinspektionen anser att det finns skäl att utnyttja denna möjlighet vilket framgår av avsnitt 2.3.2 ovan. De nya bestämmelserna innebär att exponeringar mot säkerställda obligationer till viss del och exponeringar mot ett annat koncernföretag, under vissa förutsättningar, undantas.

Genom bestämmelserna införs undantag som i stort sett motsvarar dem som i dag finns i 5 kap. 1 och 2 §§ tillsynsföreskrifterna och som genomför nationella val i artikel 400 i tillsynsförordningen. Förändringarna i föreskrifterna bedöms därmed inte medföra några konsekvenser för samhället och konsumenterna.

Bestämmelserna omfattar endast värdepappersbolag i kategori 2.¹⁰⁶ Eftersom motsvarande undantag fortsättningsvis gäller för kreditinstitut innebär bestämmelserna fortsatt konkurrensneutralitet mellan kreditinstitut och värdepappersbolag i detta avseende. Förändringarna i föreskrifterna medför inga konsekvenser för företagen. Därmed innebär de inte heller några ekonomiska konsekvenser för företagen. Eftersom små och icke-sammanlänkade värdepappersbolag inte ska beräkna sitt exponeringsvärde enligt artikel 36 i värdepappersbolagsförordningen och inte heller uppfylla kraven i artikel 37 i samma förordning har undantaget ingen effekt på dessa bolag, varför Finansinspektionen bedömer att det inte finns några konsekvenser för små företag med anledning bestämmelserna.

Eftersom motsvarande undantag redan finns i dag innebär bestämmelserna inga konsekvenser för Finansinspektionen.

3.1.2 Rapportering

Som framgår av avsnitt 2.3.3 ändrar Finansinspektionen tillsynsföreskrifterna på så sätt att de krav som i dag finns på rapportering enligt tillsynsförordningen i svenska kronor, omräkning från utländsk till svensk valuta samt på dokumentering av principerna för omräkning och underlaget för rapporteringen, även ska gälla för rapportering enligt värdepappersbolagsförordningen i 7 kap. 1–3 §§ tillsynsföreskrifterna. Eftersom motsvarande krav fortsättningsvis gäller för kreditinstitut innebär ändringen fortsatt konkurrensneutralitet mellan kreditinstitut och värdepappersbolag i detta avseende.

¹⁰⁶ Små och icke-sammanlänkade värdepappersbolag ska inte tillämpa artikel 36–37 i värdepappersbolagsförordningen varför undantaget inte är tillämpligt på dem heller.

De värdepappersbolag som i dag ska rapportera enligt bestämmelser i tillsynsförordningen omfattas redan av dessa krav, varför dessa bolag, enligt Finansinspektionens bedömning, inte kommer att påverkas av ändringen.

För övriga värdepappersbolag¹⁰⁷ innebär ändringen ett nytt krav.¹⁰⁸ Dessa bolag kan därför behöva vidta åtgärder för att uppfylla kraven på dokumentation. Kostnader på cirka 23 360 kronor¹⁰⁹ (motsvarande 40 timmar¹¹⁰) kan uppstå för den arbetstid som krävs för att ta fram principer för omräkning av uppgifter i utländsk valuta samt processer för dokumentationen av underlag för rapportering, i de fall de inte redan finns.

Finansinspektionen bedömer att de tillkommande kostnaderna relativt sett kan ha en större negativ effekt på vinstmarginalerna för mindre företag än för större företag. Detta eftersom de administrativa kostnaderna för de små företagen uppskattas bli större i förhållande till deras omsättning.

Ändringarna innebär att Finansinspektionen kan få bättre möjligheter att följa upp och kontrollera bolagens rapportering och att rapporteringen kan bli mer jämförbar och transparent.

3.1.3 Dokumentation av företagets interna kapital- och likviditetsutvärderingsprocess

Som framgår av avsnitt 2.3.5 ovan gör Finansinspektionen ändringar i tillsynsföreskrifterna som innebär att samtliga värdepappersbolag ska omfattas av kraven på dokumentation av företagets interna kapital- och likviditetsutvärderingsprocess i 10 kap. 1 och 2 §§ tillsynsföreskrifterna. Eftersom motsvarande krav fortsättningsvis gäller för kreditinstitut innebär förslaget fortsatt konkurrensneutralitet mellan kreditinstitut och värdepappersbolag i detta avseende.

För de värdepappersbolag som i dag omfattas av begreppet institut i tillsynsförordningen och ska tillämpa tillsynsföreskrifterna gäller redan dessa krav, varför bolagen, enligt Finansinspektionens bedömning, inte kommer att påverkas av förändringen.

¹⁰⁷ Antalet värdepappersbolag som omfattas av artikel 4.1.2.c i tillsynsförordningen per den 31 mars 2021, och därför inte omfattas av rapporteringskraven i förordningen eller av tillsynsföreskrifterna, är 39.

¹⁰⁸ Dessa bolag rapporterar i dag uppgifter enligt tillsynsförordningen på grundval av föreskrifterna om rapportering av uppgifter om kapitalbaskrav för vissa värdepappersbolag. Dessa kan redan i dag tänkas följa bestämmelserna i 7 kap. 1–3 §§ tillsynsföreskrifterna även om de inte är skyldiga att göra det.

¹⁰⁹ Beräkningarna är baserade på SCB:s Näringsgren ”K. Kreditinstitut och försäkringsbolag mm” med en genomsnittlig månadslön på 50 820 kr och ett totalt lönepåslag på 84 procent. Det innebär en kostnad på 584 kr per timme. Källa: Tillväxtverket.

¹¹⁰ Baseras på Finansinspektionens uppskattning av nödvändig tidsåtgång.

För övriga värdepappersbolag¹¹¹ innebär förändringen ett nytt krav. Dessa bolag kan därför behöva vidta åtgärder för att uppfylla kraven på dokumentation. Kostnader på cirka 23 360 kronor¹¹² (motsvarande 40 timmar¹¹³) kan uppstå för den arbetstid som krävs för att ta fram den dokumentation som krävs i de fall den inte redan finns.

Kraven i 10 kap. tillsynsföreskrifterna gäller dock inte för små och icke-sammanlänkade värdepappersbolag. Eventuella kostnader kommer därför inte att påverka små företag.

Ändringarna innebär att Finansinspektionen kan få bättre möjligheter att följa upp regelefterlevnaden.

3.2 Värdepappersföreskrifterna

3.2.1 Allmänna organisatoriska krav – riskhantering

Finansinspektionen gör ändringar i värdepappersföreskrifterna för att genomföra artiklarna 28 och 29 i värdepappersbolagsdirektivet, se avsnitt 2.4.2.1 ovan. Ändringarna innebär ingen större förändring av värdepappersbolagens riskhantering. Dock införs i värdepappersföreskrifterna mer preciserade krav på vad som ska beaktas i riskhanteringen (3 kap. 6–10 §§) och kriterierna för när ett värdepappersbolag ska inrätta ett riskutskott justeras från en mer kvalitativ till en kvantitativ bedömning (3 kap. 11 §). Bestämmelserna i 3 kap. 5 §, 7 § 2 och 11–13 §§ värdepappersföreskrifterna, som genomför delar av artiklarna 28 och 29 i värdepappersbolagsdirektivet, ska inte tillämpas på värdepappersbolag som är små och icke-sammanlänkade. Det finns även regler om riskhantering i den delegerade förordningen till Mifid 2¹¹⁴ som gäller för alla värdepappersbolag.

Finansinspektionen bedömer att konsekvenserna för samhället och konsumenterna är små med tanke på att bestämmelserna inte innebär någon större förändring av kraven på bolagens riskhantering. Detta trots att små- och icke sammanlänkade värdepappersbolag undantas från vissa av bestämmelserna i värdepappersföreskrifterna. Genom att ändringen innebär mer preciserade krav kan det leda till en bättre riskhantering från företagen, vilket i sin tur har positiva effekter för samhället och konsumenterna.

¹¹¹ Antalet värdepappersbolag som omfattas av artikel 4.1.2.c i tillsynsförordningen per den 31 mars 2021, och därför inte omfattas av rapporteringskraven i förordningen eller av tillsynsföreskrifterna, är 39.

¹¹² Beräkningarna är baserade på SCB:s Näringsgren ”K. Kreditinstitut och försäkringsbolag mm” med en genomsnittlig månadslön på 50 820 kr och ett totalt lönepåslag på 84 procent. Det innebär en kostnad på 584 kr per timme. Källa: Tillväxtverket.

¹¹³ Baseras på Finansinspektionens uppskattning av nödvändig tidsåtgång.

¹¹⁴ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/565 av den 25 april 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU vad gäller organisatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappersföretag, och definitioner för tillämpning av det direktivet.

Eftersom bestämmelserna inte innebär några större förändringar medför de inte heller några väsentliga konsekvenser för företagen.

3.2.1.1 Riskhantering

Reglerna om riskhantering är proportionella och ska tillämpas efter vilken kategorisering företagen tillhör. För små och icke-sammanlänkade värdepappersbolag gäller exempelvis inte kravet på att kapitalbasen ska uppgå till ett värde motsvarande det så kallade K-faktorkravet (beräknat på kundrisk, marknadsrisk och företagsrisk) och inte heller kravet på att upprätta intern kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU). Följaktligen behöver ett sådant företag inte processer och system för att kunna beräkna dessa krav. Dock ska ett sådant företag ha system och processer för att beräkna att företaget uppfyller villkoren för att vara ett litet och icke-sammanlänkat värdepappersbolag. Vidare ska ett sådant företag ha en kapitalbas som uppgår till minst det högsta av antingen en fjärdedel av företagets fasta omkostnader eller startkapitalet. För att kunna hantera det krävs sunda rutiner för redovisning, vilket är ett krav som ställs på alla företag oavsett kategori.

3.2.1.2 Riskutskott

Utöver små och icke-sammanlänkade värdepappersbolag är värdepappersbolag med en balansomslutning (inom och utanför balansräkningen) till ett värde av i genomsnitt högst 100 miljoner euro under en fyraårsperiod, undantagna från kravet på att inrätta ett riskutskott. Finansinspektionen saknar de uppgifter som krävs för att kunna avgöra exakt hur många bolag som hamnar under tröskelvärde och som därmed ska undantas från kravet på riskutskott. Det kan dock konstateras att under 2020 fanns det endast tre värdepappersbolag som hade en balansomslutning som överskred tröskelvärde (av de bolag som ska tillämpa värdepappersbolagsdirektivet och -förordningen). Det är mot denna bakgrund troligt att enbart ett fåtal bolag kommer att omfattas av kravet på riskutskott.

Redan i dag finns motsvarande bestämmelser för riskutskott i värdepappersföreskrifterna. Dock saknar dagens krav tröskelvärden för när ett riskutskott ska inrättas och i stället ska kraven tillämpas på företag som är betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet. Det finns ingen samlad uppgift om hur många företag som har ett riskutskott i dag, då dessa uppgifter inte rapporteras till Finansinspektionen. Myndigheten kan därför inte bedöma vilken påverkan införandet av ett tröskelvärde får på antalet värdepappersbolag som har krav på sig att inrätta ett riskutskott alternativt undantas från kravet på riskutskott.

Finansinspektionen bedömer att konsekvenserna för de berörda företagen blir begränsade.

3.2.2 Allmänna organisatoriska krav – kontroll av regelefterlevnad

I artikel 4.5 andra meningen och 4.6 i värdepappersbolagsdirektivet framgår vissa organisatoriska krav för värdepappersbolag med syfte att möjliggöra för

den behöriga myndigheten att kontrollera bolagens regelefterlevnad. Finansinspektionen anser att bestämmelserna i värdepappersbolagsdirektivet ska genomföras uttryckligen i värdepappersföreskrifterna, se avsnitt 2.4.2.2.

Ett förtydligande av vad som krävs av värdepappersbolagen för att möjliggöra att Finansinspektionen kan utföra en bättre regelefterlevnadskontroll kan enligt Finansinspektionens bedömning bidra till att bolagens verksamhet bedrivs under mer ordnade och kontrollerade former. Detta är till nytta för bolagens kunder, däribland konsumenter och i förlängningen även samhället i stort. Genom att förutsättningarna för branschens förtroende ökar så ökar också förutsättningarna för en stabilare marknad.

Ändringarna innebär dels att samtliga värdepappersbolag träffas av kraven, dels att företagen kan behöva vidta åtgärder för att uppfylla de nu preciserade kraven. Detta kan därför innebära ökade krav på kontroller, system, rutiner, processer och dokumentation inom bolagens interna styrning och även ökade krav på system för uppföljningen av denna. Kostnader på cirka 23 360 kronor¹¹⁵ (motsvarande 40 timmar¹¹⁶) kan uppstå för den arbetstid som krävs för att ta fram system, nya riktlinjer och processer i de fall de inte redan finns. Det kan också behövas viss tid för att uppdatera befintliga riktlinjer och processer. Eftersom små och icke-sammanlänkade bolag inte har lika omfattande krav på sig enligt värdepappersbolagsförordningen och värdepappersbolagsdirektivet, innebär kraven en relativt lättare börda för dessa. Detta innebär att eventuella kostnader inte bedöms ha större effekt på små företag än övriga, trots att de administrativa kostnaderna generellt kan uppskattas bli större i förhållande till små företags omsättning.

För Finansinspektionen innebär ändringarna bättre förutsättningar för att kontrollera regelefterlevnad och för att kunna ställa krav på att värdepappersbolagen har de nödvändiga förfarandena på plats som ska möjliggöra denna kontroll.

3.2.3 Ersättningssystem

Som framgår av avsnitt 2.4.3 ovan inför Finansinspektionen ett nytt kapitel i värdepappersföreskrifterna för att genomföra värdepappersbolagsdirektivets bestämmelser om ersättningssystem i värdepappersbolag. Ersättningsföreskrifterna kommer framöver bara att tillämpas på kreditinstitut och de få värdepappersbolag som ska tillämpa tillsynsförordningen. Bestämmelserna i kapitaltäckningsdirektivet som är genomförda i ersättningsföreskrifterna överensstämmer i stort sett med dem i värdepappersbolagsdirektivet, varför

¹¹⁵ Beräkningarna är baserade på SCB:s Näringsgren ”K. Kreditinstitut och försäkringsbolag mm” med en genomsnittlig månadslön på 50 820 kr och ett totalt lönepåslag på 84 procent. Det innebär en kostnad på 584 kr per timme. Källa: Tillväxtverket.

¹¹⁶ Baseras på Finansinspektionens uppskattning av nödvändig tidsåtgång.

förändringen inte innebär någon betydande förändring för värdepappersbolagen.

Förändringen innebär att reglerna för värdepappersbolagen blir bättre anpassade till de risker som ersättningar kan ge upphov till i dessa bolags verksamhet. Föreskriftsändringarna bedöms dock inte vara så omfattande att de har någon direkt konsekvens för samhället och konsumenterna.

De värdepappersbolag som omfattas av de nya föreskrifterna om ersättning tillämpar redan i dag ersättningsföreskrifterna och EBA:s riktlinjer om ersättningar. I dessa regelverk finns det redan i dag krav som innebär att företagen förväntas ha en sund ersättningspolicy som främjar en effektiv riskhantering. Eftersom ett värdepappersbolag även enligt lagen om värdepappersmarknaden redan i dag ska utforma sina ersättningssystem så att personalen inte belönas eller bedöms på ett sätt som kommer i konflikt med institutets skyldighet att iakttä kundernas intressen så får de förändrade reglerna liten påverkan på hur värdepappersbolag kan utforma sina ersättningssystem. De förändringar, i förhållande till ersättningsföreskrifterna, som görs i de nya bestämmelserna om ersättning bedöms därför få små konsekvenser för företagen.

De nya bestämmelserna om rapportering av personal med särskilt stor inkomst (se avsnitt 2.4.3.5) bedöms ha en mycket liten inverkan på värdepappersbolagen. Finansinspektionen förväntar sig att endast ett fåtal bolag kommer att påverkas och vara rapporteringsskyldiga med tanke på det höga tröskelvärde som anges.

Endast mindre kostnader kan förväntas uppstå för den arbetstid som krävs för att anpassa riktlinjer och processer och i vissa fall ta fram nya sådana. Mindre kostnader på cirka 9 344 kronor¹¹⁷ (motsvarande 16 timmar¹¹⁸) kan uppstå för den arbetstid som krävs för att ta fram nya riktlinjer och processer i de fall de inte redan finns. Det kan också behövas viss tid för att uppdatera befintliga riktlinjer och processer.

De nya föreskrifterna ska visserligen inte tillämpas på sådana värdepappersbolag som anses vara små och icke-sammanlänkade, men eftersom kraven på ersättningssystem enligt lagen om värdepappersmarknaden (vilka baseras på Mifid 2) även fortsättningsvis ska tillämpas på dessa bolag, bedöms lättnaderna i förhållande till ersättningsbestämmelserna som genomför värdepappersbolagsdirektivet få begränsad betydelse.

¹¹⁷ Beräkningarna är baserade på SCB:s Näringsgren ”K. Kreditinstitut och försäkringsbolag mm” med en genomsnittlig månadslön på 50 820 kr och ett totalt lönepåslag på 84 procent. Det innebär en kostnad på 584 kr per timme. Källa: Tillväxtverket.

¹¹⁸ Baseras på Finansinspektionens uppskattning av nödvändig tidsåtgång.

3.3 Rapporteringskrav för tredjelandsföretag med filial i Sverige

Av avsnitt 2.5 ovan framgår att Finansinspektionen inför nya föreskrifter som reglerar krav för tredjelandsföretag med filial i Sverige att rapportera vissa uppgifter till Finansinspektionen. Föreskrifterna genomför en förändring i Mifid 2 som följer av värdepappersbolagsdirektivet.

Syftet med föreskrifterna är att Finansinspektionen ska få insyn i den finansiella situationen och riskerna hos en filial till ett tredjelandsföretag och att möjligheterna att utöva tillsyn därmed ska förbättras. Det kan i förlängningen bidra positivt till såväl den finansiella stabiliteten som konsumentskyddet.

Föreskrifterna gäller för företag som hör hemma utanför EES och som driver värdepappersrörelse genom filial i Sverige. Den 1 juni 2021 fanns det en sådan filial i Sverige. Konsekvensen för företagen är främst den administrativa kostnad som den föreslagna filialrapporteringen för med sig. Finansinspektionen bedömer att föreskrifterna inte innebär någon skillnad för små företag, dock kan eventuella tillkommande kostnader relativt sett ha en större negativ effekt på vinstmarginalerna för mindre företag än för större företag. Detta eftersom de administrativa kostnaderna för de små företagen uppskattas bli större i förhållande till deras omsättning.

Ett utländskt värdepappersbolag som inrättar en filial i Sverige kan behöva anpassa sina rapporteringssystem med anledning av förslaget. Anpassningen kan innebära en initial kostnad som till stor del beror på vilken intern lösning som filialen har i dag för att sammanställa och lämna uppgifter.

För det initiala arbetet att ta fram rutiner och anpassa system beräknas en engångskostnad för cirka 40 arbetstimmar¹¹⁹ per filial. Kostnaden skulle då uppgå till cirka 20 682 kronor (40 timmar x 517 kronor¹²⁰) per filial. Dessutom tillkommer vissa löpande kostnader för att sammanställa den rapportering som krävs. De kostnaderna uppskattas till cirka 5 840 kronor, motsvarande 10 arbetstimmar.

Föreskrifterna gör det lättare för Finansinspektionen att hämta in information om tredjelandsfilialer och kan på så vis frigöra resurser hos myndigheten. En initial kostnad för myndigheten kan dock antas för att lägga upp rapporteringsflöden.

3.4 Övriga nationella val – offentliggörande

Förändringarna som beskrivs ovan i avsnitt 2.6.1 innebär att ett moderföretag årligen ska offentliggöra en beskrivning av sin rättsliga struktur samt styrnings-

¹¹⁹ Baseras på Finansinspektionens uppskattning av nödvändig tidsåtgång.

¹²⁰ Beräkningarna är baserade på SCB:s yrkeskategori ”Systemförvaltare m.fl.” med en genomsnittlig månadslön på 45 000 kr och ett totalt lönepåslag på 84 procent. Det innebär en kostnad på 517 kr per timme. Källa: Tillväxtverket.

och organisationsstruktur för värdepapperskoncernen i enlighet med artikel 26.1 i värdepappersbolagsdirektivet och artikel 10 i Mifid 2. Motsvarande bestämmelser finns redan i dag i tillsynslagen, men avser endast moderföretag till värdepappersföretag som definieras som institut enligt tillsynsförordningen och som därmed omfattas av tillsynslagen. Kravet kommer framöver att gälla för samtliga värdepappersbolag.

Finansinspektionen bedömer att förändringarna inte har andra konsekvenser för samhället och konsumenterna än att tillgänglig information ökar.

För de moderföretag som tidigare inte har haft någon skyldighet att offentliggöra ovanstående information innebär förändringarna ett visst administrativt arbete med att sammanställa uppgifter som ska offentliggöras. För övriga moderföretag innebär bestämmelserna ingen förändring och får därmed inga konsekvenser.

Bestämmelserna innebär ett visst administrativt arbete med att sammanställa uppgifter som ska offentliggöras vilket uppskattningsvis skulle kunna innebära en tidsåtgång på tio timmar per år. Omsatt i kronor bedöms kostnaden uppgå till cirka 5 840 kronor¹²¹ per år. Det bedöms inte uppstå några ytterligare kostnader för företagen. Finansinspektionen bedömer att de tillkommande kostnaderna relativt sett kan ha en större negativ effekt på vinstmarginalerna för mindre företag än för större företag. Detta eftersom de administrativa kostnaderna för de små företagen uppskattas bli större i förhållande till deras omsättning.

3.5 Fondbolags egna medel och kapitalkrav utifrån fasta omkostnader

Av avsnitt 2.7 framgår att Finansinspektionen upphäver bestämmelsen i 5 kap. 4 § fondföreskrifterna, om beräkning av fasta omkostnader, till följd av att beräkningen specificeras i nya EU-rättsakter. Det framgår också att bestämmelsen i 5 kap. 3 § fondföreskrifterna, som anger hur fondbolags egna medel ska beräknas, ändras som en följd av ändringar i tillsynsförordningen och tillsynsföreskrifterna. Ändringen innebär att orden ”för värdepappersbolag” tas bort. Bestämmelsen får även en ändrad lydelse som stämmer bättre överens med den nya lydelsen av motsvarande bestämmelse i AIF-föreskrifterna¹²².

¹²¹ Beräkningarna är baserade på SCB:s Näringsgren ”K. Kreditinstitut och försäkringsbolag mm” med en genomsnittlig månadslön på 50 820 kr och ett totalt lönepåslag på 84 procent. Det innebär en kostnad på 584 kr per timme. Källa: Tillväxtverket.

¹²² 7 kap. 1 § AIF-föreskrifterna.

Ändringarna rör samtliga fondbolag och de företag som ansöker om tillstånd att driva fondverksamhet.¹²³ I Sverige finns det för närvarande totalt 45¹²⁴ bolag med tillstånd som fondbolag. Storleken på företagen är mycket varierande.

Ändringarna bedöms inte påverka konsumenterna eller samhället.

Bestämmelsen i 5 kap. 4 § fondföreskrifterna innehåller en uppräkningslista av vilka poster som ska ingå i beräkningen av fasta omkostnader. Beräkningen enligt artikel 13 i värdepappersbolagsförordningen¹²⁵, som 2 kap. 10 § lagen om värdepappersfonder numera hänvisar till, tar i stället sin utgångspunkt i vilka poster som ska dras av när de fasta omkostnaderna beräknas. Företagen behöver därför justera hur de beräknar fasta omkostnader och det kapitalkrav som baseras på dessa. Beroende på vilka kostnader ett visst företag har kan kapitalkravet för det företaget komma att öka, även om kostnaderna är oförändrade. Det skulle få betydelse för de företag vars högsta kapitalkrav i praktiken är det som baseras på fasta omkostnader (i stället för kapitalkraven i 2 kap. 8 och 9 §§ lagen om värdepappersfonder), genom att de skulle behöva ha mer egna medel för att uppfylla kapitalkravet.

Företagen behöver således göra vissa anpassningar för att tillämpa de nya reglerna om beräkning av fasta omkostnader. Bland annat kan vissa rutiner behöva ses över när det gäller denna beräkning. Företagen behöver även se över uppgifterna om fasta omkostnader och kapitalkrav som lämnas i verksamhetsplanen (2 kap. 9 § fondföreskrifterna). Som framgår i avsnitt 2.9 ska uppgifter om fasta omkostnader som beräknats enligt de nya reglerna lämnas första gången i den kvartalsrapport som företagen ska lämna vid utgången av andra kvartalet 2021. Rapporten ska ha kommit in till Finansinspektionen senast den 21 juli 2021 (33 kap. 6 § andra stycket fondföreskrifterna).

Finansinspektionen bedömer dock att företagens administrativa kostnader endast kommer att öka i begränsad omfattning. Engångskostnaden för att analysera de nya reglerna och uppdatera interna processer beräknas bli mellan

¹²³ AIF-föreskrifterna innehåller inte någon motsvarighet till 5 kap. 4 § fondföreskrifterna. AIF-förvaltare omfattas därför inte av några föreskriftsändringar som gäller beräkning av fasta omkostnader. Även AIF-förvaltare berörs emellertid av de nya EU-reglerna om beräkning av fasta omkostnader. Med vissa undantag behöver därför svenska auktoriserade AIF-förvaltare se över beräkningen av fasta omkostnader och kapitalkravet som baseras på dessa på motsvarande sätt och i samma avseenden som fondbolagen (3 kap. 14 § samt, för vissa AIF-förvaltare, 16 kap. 2 och 7 §§ AIF-föreskrifterna).

¹²⁴ Siffran gäller förhållandena den 31 mars 2021.

¹²⁵ Bestämmelsen i artikel 13 i värdepappersbolagsförordningen om beräkning av fasta omkostnader kommer att kompletteras av tekniska tillsynsstandarder som antas enligt punkt 4 i samma artikel.

21 375 kronor (15 timmar¹²⁶ x 1 425 kronor¹²⁷) och 28 500 kronor (20 timmar x 1 425 kronor).

Finansinspektionen bedömer att de tillkommande kostnaderna relativt sett kan ha en större negativ effekt på vinstmarginalerna för mindre företag än för större företag. Detta eftersom de administrativa kostnaderna för de små företagen uppskattas bli större i förhållande till deras omsättning.

Finansinspektionen bedömer att föreskriftsändringen inte kommer att medföra några andra kostnader för företagen. Företagen kommer inte heller behöva förändra sin verksamhet.

Som anges ovan ändras också bestämmelsen i 5 kap. 3 § fondföreskrifterna, som anger hur fondbolag ska beräkna sina egna medel. Fondbolag kommer även i fortsättningen endast få räkna in de poster som anges i 5 kap. 3 § fondföreskrifterna. Ändringen innebär således ingen ändring i sak för företagen. Föreskriftsändringen bedöms därför inte medföra några kostnadsökningar eller få några andra konsekvenser för företagen. Några särskilda konsekvenser för små företag finns inte.

Inga konsekvenser uppstår för Finansinspektionen.

3.6 Fondbolag och AIF-förvaltare som ingår i en konsoliderad situation

Av avsnitt 2.8.4, 2.8.9 och 2.8.10 framgår att Finansinspektionen gör ändringar i fondföreskrifterna och AIF-föreskrifterna som en följd av att fondbolag och AIF-förvaltare framöver kommer att kunna ingå i en konsoliderad situation enligt värdepappersbolagsförordningen. Ändringarna innebär att fondföreskrifterna och AIF-föreskrifterna samt bilagorna till dessa i vissa delar kompletteras med hänvisningar till värdepappersbolagsförordningen vad gäller konsoliderad situation. Ändringarna bedöms inte påverka konsumenterna eller samhället.

Ändringarna gäller för samtliga fondbolag och svenska auktoriserade AIF-förvaltare samt företag som ansöker om tillstånd som fondbolag eller som AIF-förvaltare. Som anges ovan finns det i Sverige för närvarande totalt 45 bolag med tillstånd som fondbolag. Det finns även 82 bolag med tillstånd som AIF-förvaltare. Vissa av dessa företag har tillstånd enligt båda regelverken,

¹²⁶ Baseras på Finansinspektionens uppskattning av nödvändig tidsåtgång.

¹²⁷ Beloppet motsvarar timkostnadsnormen enligt 2 § första stycket förordningen (2009:1237) om timkostnadsnorm inom rättshjälpsområdet. Underlaget för timkostnadsnormen ska grundas på ett index för tjänster inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik som publiceras av Statistiska centralbyrån. Underlaget för nästkommande år ska grundas på utvecklingen mellan de två senaste helårsutfallen för detta index. Källa: Sveriges Domstolar.

sammanlagt rör det sig endast om 96 bolag. Storleken på företagen är mycket varierande.¹²⁸

Eftersom fondbolag och AIF-förvaltare redan i dag kan ingå i en konsoliderad situation med värdepappersbolag som moderbolag, bedömer Finansinspektionen att konsekvenserna för företagen blir begränsade. Konsekvenserna för företagen är främst den administrativa kostnad som ändringarna för med sig, som framgår nedan.

Ändringarna innebär vissa justeringar i kraven på vad verksamhetsplanen ska innehålla och vilka uppgifter som företagets ägare eller presumtiva ägare i vissa fall ska lämna, med anledning av den konsoliderade situationen. Företagen behöver därför göra vissa anpassningar för att tillämpa bestämmelserna.

Finansinspektionen bedömer dock att företagets administrativa kostnader kommer att öka endast i begränsad omfattning. Engångskostnaden för att analysera de nya reglerna och göra nödvändiga anpassningar beräknas bli mellan 14 250 kronor (10 timmar x 1 425 kronor¹²⁹) och 21 375 kronor (15 timmar x 1 425 kronor).

Finansinspektionen bedömer att ändringarna inte kommer att medföra några andra kostnader för företagen. Företagen kommer inte heller behöva förändra sin verksamhet.

Finansinspektionen bedömer att de tillkommande kostnaderna relativt sett kan ha en större negativ effekt på vinstmarginalerna för mindre företag än för större företag. Detta eftersom de administrativa kostnaderna för de små företagen uppskattas bli större i förhållande till deras omsättning.

¹²⁸ Samtliga siffror gäller förhållandena den 31 mars 2021.

¹²⁹ Beloppet motsvarar timkostnadsnormen enligt 2 § första stycket förordningen om timkostnadsnorm inom rättshjälpsområdet, se ovan.